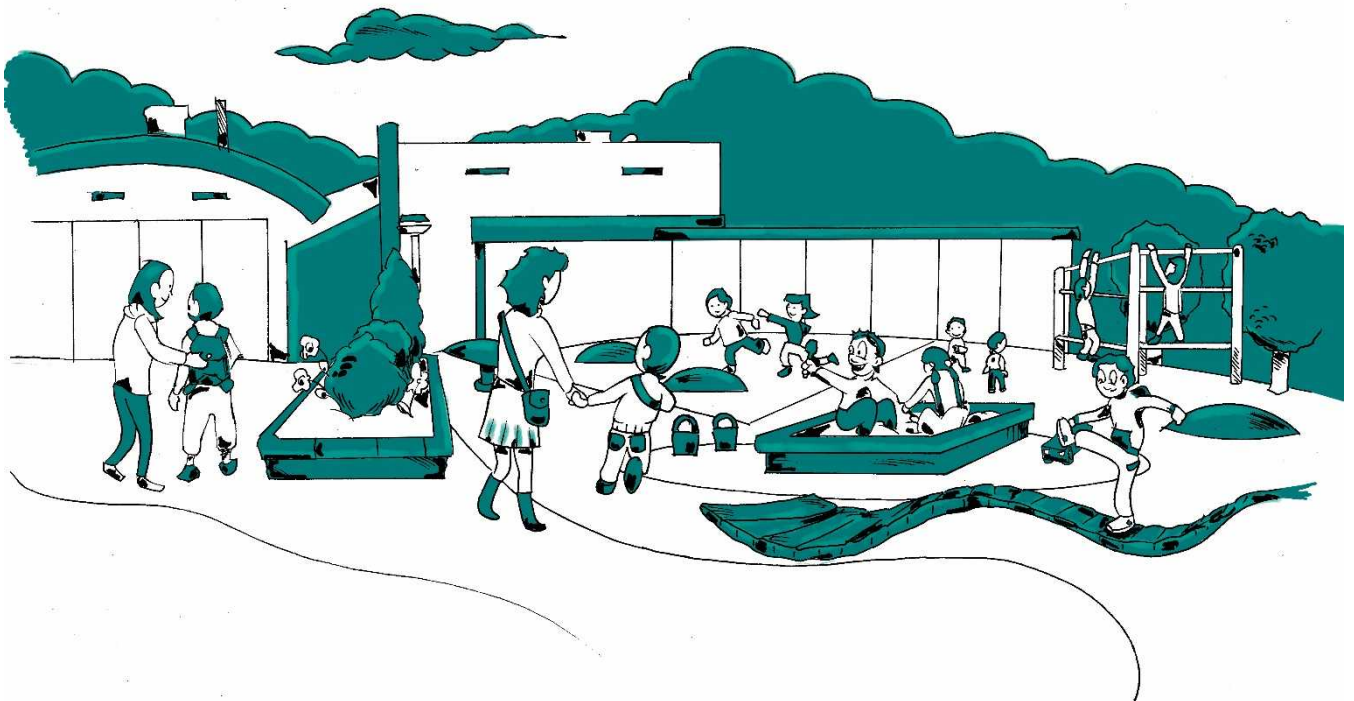

Tuusulan kunnan palveluverkkosuunnitelma

Tuusulan kunnan palveluverkon kehittäminen vuosina 2019–2026

Sisällys

1 TAVOITE KUNNAN PALVELUIDEN SIOITTUMISELLE	3
1.1 LÄHTÖKOHDAT	3
1.2 MUUTOSVOIMAT	3
2 TAVOITE PALVELUVERKKOSUUNNITELMALLE	4
2.1 PROSESSI JA PÄÄTÖKSENTEKO	4
2.2 ERILLISSELVITYKSET	4
3 LÄHTÖTIEDOT PALVELUIDEN SIOITTUMISELLE	5
3.1 MAANKÄYTÖN TOTEUTTAMISOHJELMA	5
3.2 TUUSULAN KUNNAN TALOUS JA PALVELUVERKKO	5
3.2.1. Yleistä kuntataloudesta	5
3.2.2. Tuusulan kiinteistöomaisuus.....	6
3.2.3. Kunnan investoinnit, velkaantuneisuus ja talouden tasapaino	7
3.2.4 Palveluverkon säästöpotentiaali	8
3.3 KUNTATASON VÄESTÖSUUNNITE	9
3.3.1 Tuusulan kunnan väestösuunnite	9
3.3.2 Oppilasennusteet nykyisellä palveluverkolla	12
3.3.3 Oppilasennusteet 2025 palveluverkolla	16
4 PALVELUIDEN SIOITTUMISEN NYKYTILA	20
4.1 PALVELUKIINTEISTÖJEN LAATUKRITEERIT	20
4.2 KUNTALAISLÄHTÖINEN KEHITTÄMINEN JA KEHITTÄMISEN OHJAAMINEN	21
5 KUNNAN PALVELUVERKON KEHITTÄMISTARPEET 2018–2028	21
5.1 KASVATUS- JA SIVISTYSTOIMIALA	21
5.1.1 Varhaiskasvatuspalvelut	22
5.1.2. Perusopetuspalvelut.....	25
5.1.3. Lukiokoulutus.....	28
5.1.4. Kasvun ja oppimisen tuen yksikkö.....	28
5.1.5 Kansalaisopisto ja kuvataiteen perusopetus.....	29
5.1.6 Museopalvelut	30
5.1.7 Kirjastopalvelut	31
5.1.8 Vapaa-aikapalvelut	33
5.2 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	35
5.4 KONSERNIPALVELUT	37
6. KUNNAN PALVELUVERKON EDELLYTTÄMÄT MERKITTÄVÄT INVESTOINTITARPEET 2019–2026	38

6.1. AIKATAULU KESKEISILLE HANKKEILLE.....	38
6.2 PERUSTELUT INVESTOINTIEN JÄRJESTYKSELLE:	39
6.3 KORJAUS-, SISÄILMA- JA MUUTOSINVESTOINNIT.....	41
7 ERILLISSELVITYKSET	41

1 TAVOITE KUNNAN PALVELUIDEN SJOITTUMISELLE

1.1 LÄHTÖKOHDAT

Tuusulan kunnan palveluverkon kehittäminen on välttämätöntä talouden, kiinteistöjen kunnan ja sisäilmaongelmien johdosta. Kunnan palveluverkon keskeisen rungon muodostaa varhaiskasvatuksen ja koulujen palveluverkko. Varhaiskasvatuksen suunnitelmien ja perusopetuksen opetussuunnitelmien asettamat vaateet puoltavat palveluverkon kehittämistä. Osa kouluista ei myöskään enää sijaitse tarkoituksenmukaisissa paikoissa asutuksen sijoittumiseen nähden ja niiden tilaratkaisut ovat opetuksen näkökulmasta katsottuina vanhentuneet.

Sosiaali- ja terveystoimen käytössä olevien tilojen osalta ei Tuusulan kunnan näkökulmasta ole tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista tehdä erityisiä kehittämistoimia, koska palveluverkkoon liittyvät ratkaisut tehdään käytännössä Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymässä ja mahdollisesti vuoden 2021 alussa voimaan tulevassa maakunnassa. Sosiaali- ja terveystoimen tilojen osalta on tarkoituksenmukaista ylläpitää niiden käytettävyyttä nykyisiin toimintoihin.

Tilakonsultit Oy:n tekemän varhaiskasvatuksen ja koulujen palveluverkkoselvityksen (7.2.2018) johtopäätösten mukaan Tuusulan kunnan nykyinen palveluverkko on vanhentunut teknisesti, toiminnallisesti ja suhteessa kunnan väestörakenteeseen. Palvelukapasiteettia on liikaa pienissä kouluissa, jotka eivät kykene tarjoamaan uudistetun opetussuunnitelman mukaisia tiloja. Taajamien koulut ovat täynnä ja niihin kohdistuu laajentamistarvetta. Vanhentuneen kouluverkon uudistaminen on järkevää palvelun laadun, koulujen sisältämien riskirakenteiden ja talouden kannalta. Tilakonsultit esittivät kolme vaihtoehtoista mallia palveluverkon kehittämiseksi. Kaikki vaihtoehtoiset mallit osoittautuivat nykyistä palveluverkkoa edullisimmiksi (liite 1).

1.2 MUUTOSVOIMAT

Julkisten palveluiden rooli ja vaatimukset sille ovat vahvassa muutoksessa. Kunta-alalla on meneillään ennennäkemätön muutos palvelurakenteissa ja palvelujen sisällöissä. Kunta-palveluissa tämä tarkoittaa mm. palveluiden tuottamisen siirtymistä mm. valtion, erilaisten yhteistyöorganisaatioiden ja mahdollisten maakuntien hoidettaviksi. Samaan aikaan asiakas/kuntalaisvaatimukset palveluiden sisältöön ja vuorovaikutukseen vahvistuvat. Teknologian kehitys tarkoittaa palveluiden tuottamisessa merkittäviä muutoksia.

Tuusula on osa Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymää, joka on vastannut kunnan sote-palveluiden järjestämisestä 1.1.2018 lukien ja myös tuottamisesta 1.1.2019 lukien. Vireillä oleva maakuntauudistus vaikuttaa toteutuessaan vielä vahvemmin Tuusulan palvelujen järjestämis- ja tuottamisvastuisiin. Edellä mainituista syistä kunnan rooli tulee muuttumaan enemmän edunvalvontaan, kasvatus- ja sivistystehtävään sekä elinvoiman ja yhteisöjen vahvistamiseen.

Samaan aikaan kuntalaisvaatimukset sekä palvelujen sisällön että asukasyhteistyön osalta vahvistuvat. Kuntalaiset haluavat olla mukana kiinteämmin palveluiden kehittämisessä ja niihin vaikuttamassa.

Turvallisuus on tekijä, jota tutkimusten mukaan arvostetaan jatkossa nykyistäkin enemmän. Kunnan rooli yhteisöllisyyden edellytysten luojana voi osaltaan edistää turvallisuuden tunnetta ja konkreettista turvallisuutta. Erilaiset monimuotoiset kohtaamispaikat edistävät osaltaan turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Uudet oppimiskäsitykset haastavat varhaiskasvatuksen ja koulujen tilojen suunnittelua. Tilojen tulee olla joustavia sekä muunneltavia, ja siten mahdollistaa monipuoliset tavat oppia.

Tuusulan kunta hakee vahvaa väestönkasvua. Palveluverkon on kehityttävä luomaan edellytyksiä vahvalle kasvulle, jolloin vetovoimakeinoina ovat mm. terveelliset ja modernit tilat. Toisaalta palveluverkon on kehityttävä vastaamaan kasvavien alueiden palvelukysyntään.

Kuntien taloudenhoidon reunaehtona tulee olemaan tiukkeneva kuntatalous, jota tukemaan tarvitaan tehokasta tilankäyttöä, palveluverkon kokonaisoptimointia ja taloudellista kiinteistönhoitoa. Sosiaali- ja terveystalouden palvelutarpeen kasvu ja mahdollinen maakuntauudistus tarkoittavat kuntapalveluissa vähäistä talouden liikkumavaraa.

2 TAVOITE PALVELUVERKKOSUUNNITELMALLE

2.1 PROSESSI JA PÄÄTÖKSENTEKO

Varhaiskasvatuksen palveluverkko hyväksyttiin Tuusulan kunnanvaltuustossa 7.5.2018. Tuusulan kunnan palveluverkkoluonnosta käsiteltiin kasvatus- ja sivistyslautakunnassa 22.5.2018, kunnanhallituksessa 28.5.2018 ja kunnanvaltuustossa 4.6.2018.

2.2 ERILLISSELVITYKSET

- Tilakeskus on laatinut (2017) yhteistyössä Trelum Consulting Oy:n kanssa kunnan omistamaa rakennuskantaa koskevan korjausvelkaan ja tekniseen kuntoon pohjautuvan alustavan salkutuksen
- Etelä-Tuusulan Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys 2018 (Tilakeskus ja Kasvatus- ja sivistystoimi 2018)
- Tilakonsultit Oy Tuusulan kunnan palveluverkkoselvitys 2016–2040
- Granlund Oy, Tuusulan palveluverkkosuunnitelma 2013–2025
- Monio, lukio ja kulttuuritalo, hyväksytty hankesuunnitelma 2017, valittu ja hyväksytty arkkitehtikilpailun voittajasuunnitelma 2018

- Opetussuunnitelman perusteet 2016, Tuusulan kunnan opetussuunnitelma ja varhaiskasvatussuunnitelmat
- Tuusulan kuntastrategia ja pormestariohjelma 2018–2022

3 LÄHTÖTIEDOT PALVELUIDEN SIOITTUMISELLE

3.1 MAANKÄYTÖN TOTEUTTAMISOHJELMA

Keskitämme kunnan kasvun pääasiassa keskusta-alueille samalla panostaen merkittävästi elinympäristön laatuun. Kaavoitamme ja ohjaamme asuntorakentamista siten, että voimme toteuttaa monimuotoisia talotyyppejä eri toteutus- ja rahoitusmalleja käyttäen erilaisille asukasryhmille. Tavoitteena on, että vuosina 2018–2021 myönnettyjen asuntojen rakennusluvista keskimäärin 95 % sijoittuu asemakaava-alueille keskustoihin. Valmisteilla oleva yleiskaava 2040 ohjaa kaavoitussuunnitelman laadintaa ja maanhankintaa.

Hyrylässä rakennetta tiivistetään, kaupallisia palveluita ja keskustaa kehitetään Tuusulanväylän molemmin puolin. Tuusulanjärven ja -joen virkistyskäyttöä lisätään. Jokelaa kehitetään puutarhakaupunki-idean pohjalta niin, että asemaseudun ympäristö saadaan rakentamaan ottaen huomioon myös lampien vesielementit ja niiden virkistyskäytön. Kellokoskella sovitetaan yhteen sairaala-alueen ja keskustan kehittyminen ja parannetaan Keravanjoen virkistyskäyttöä.

Varmistamme yritystoiminnan suotuisan kasvun kaavoittamalla Tuusulaan työpaikka-alueita, etenkin Etelä-Tuusulaan. Työpaikkaomavaraisuutta pyritään kasvattamaan.

Kunnassa laaditun väestösuunnitteen mukaan vuonna 2041 Tuusulassa asuu 57 137 asukasta. Suurin kasvu keskittyy keskustan, Rykmentinpuiston ja Jokelan alueille. Myös Lahela-Vaunukankaan ja Kellokosken alueilla ennakoitaan vahvaa kasvua. Muilla alueilla muutokset ovat maltillisia. Suunnitteessa päiväkotikäisten ja alakouluikäisten lasten määrässä tapahtuu lähivuosina hieman laskua, kun vuorostaan ikääntyvien määrä kasvaa nopeasti.

3.2 TUUSULAN KUNNAN TALOUS JA PALVELUVERKKO

3.2.1. Yleistä kuntataloudesta

Suomen tämän hetkinen hyvä talouskasvu ei ratkaise julkisen talouden ongelmia. Väestön ikärakenteen muutos lisää hoito- ja hoivapalvelujen tarvetta ja siten kuntatalouden menopaineita. Työttömyysaste pysyy rakenteellisten tekijöiden takia melko korkeana. Lisäksi kasvanut maahanmuutto on lisännyt kuntien tuottamien palvelujen tarvetta.

Kuntatalouden nettoinvestointien arvioidaan pysyvän edelleen korkealla tasolla. Kuntien nykyisen rakennuskannan kunnossapito edellyttää edelleen mittavia korjausinvestointeja.

Kasvavat investoinnit ovat selkeä riski, sillä suurten palveluverkkoinvestointien edessä olevan kuntatalouden tulopohja kutistuu puoleen nykyisestä sote-toimintojen siirtyessä maakuntaan. Sote- ja maakuntauudistuksen arvioidaan helpottavan kuntatalouden menopaineita pidemmällä aikavälillä, mutta lyhyellä aikavälillä uudistus aiheuttaa toimintojen yhdistämiseen liittyvää kustannusten nousua sekä lisätyötä.

3.2.2. Tuusulan kiinteistöomaisuus

Tilakeskus on laatinut yhteistyössä Trelum Consulting Oy:n kanssa kunnan omistamaa rakennuskantaa koskevan tekniseen arvoon perustuvan salkutuksen. Salkutuksessa on käytetty vuoden 2016 arvoja ja voimassa olevaa kiinteistöluetteloa, jossa on noin 171 kpl (202 kpl riippuen laskentatavasta) kunnan omistuksessa olevaa rakennusta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 190 000 brm² ja huoneistoala noin 170 000 hum².

Kiinteistöjen jälleenhankinta-arvo on noin 330 milj. euroa ja tekninen arvo noin 241 milj. euroa.

Teknisen ja jälleenhankinta-arvon välinen suhde on rakennuksen *kuntoluokka* (Kla), joka kuvaa rakennuksen nykykuntoa suhteessa uuteen, alkuperäistä suunnitteluratkaisua vastaavaan rakennukseen. Tuusulan kunnan kiinteistöjen keskimääräinen kuntoluokka on noin 74 %, joka on kohtalaisen tyydyttävällä tasolla. Kuitenkin perusparannustarpeessa olevia huono- ja välttäväkuntoisia (Kla 50–60 %) rakennuksia on yhteensä 72 kappaletta. Niiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 34 200 m² ja välitön perusparannustarve (tavoite-taso 120 %) on yhteensä noin 43 miljoonaa euroa.

Jälleenhankinta-arvo kuvaa sitä rahamäärää, joka tarvittaisiin uuden, laatutasoltaan ja suunnitteluratkaisuiltaan alkuperäistä vastaavan rakennuksen rakentamiseen samalle ton-tille. Tekninen arvo puolestaan kuvaa rakennuksen todellista arvoa huomioiden rakennuk-sen iän ja kulumisen johdosta tapahtuneen arvon alentumisen. Mitä alhaisempi on raken-nuksen tekninen arvo, sitä huonokuntoisempi rakennus yleensä on.

Kunnan 2017 tilinpäätöksen mukainen kiinteistöomaisuuden arvo eli rakennusten tasear-vot (31.12.2017) olivat yhteensä noin 106 milj. euroa eli 2 742 euroa per asukas. Kunnan kiinteistöihin kohdistuva laskennallinen korjausvelka on noin 21 milj. euroa. Rakennuksen korjausvelka kuvaa sitä rahamäärää, joka on tingitty rakennuksen kunnossapidosta, jotta se olisi kohtuullisessa mutta käyttökelpoisessa kunnossa. Korjausvelan laskennassa nyky-kunnan lähtö- ja tavoitetasona käytetään 75 %:n kuntoluokkaa. Kun rakennuksen kunto-luokka laskee alle määritellyn 75 %:n tavoitetason, lasketaan kuinka paljon rahaa tekni-seen arvoon ja nykykuntoon tulisi lisätä, jotta määritelty 75 %:n tavoitetaso saavutetaan. Tästä nykykunnan ja tavoitekunnan erotuksesta voidaan määrittää yksittäisen rakennuk-sen korjausvelka.

Kiinteistösalkkuun kohdistuva peruskorjaustarve (= korjataan entiselleen) on noin 23 milj. euroa ja perusparannustarve (= nostetaan teknistä ja toiminnallista laatutasoa) on noin 43 milj. euroa. Peruskorjaus- ja perusparannustarve lasketaan sitten, kun rakennuksen nyky-kunto tipahtaa 60 %:iin. Tämän jälkeen lasketaan, kuinka paljon rahaa tähän ryhmään

kuuluviin rakennuksiin tulisi investoida, jotta rakennukset saataisiin alkuperäiseen (peruskorjaustarve) tai tämän päivän täysin uuden käyttötarkoitukseltaan vastaavan rakennuksen mukaiseen tavoitekuntoon (perusparannustarve). Peruskorjaustarve sisältää fyysisen kulumisen johdosta tarvittavat investoinnit (tavoitekunto 90 %) ja perusparannustarve (tavoitekunto yleensä 120 %) fyysisen kulumisen lisäksi myös ajanmukaistamisen vaatimat investoinnit eli toiminnalliset muutokset, jolla rakennuksen tasoa nostetaan alkuperäistä laatutasoa korkeammaksi.

Rakennuskannan korjausvelkalaskenta on suuntaa antava arvio rakennuskannan tilasta eikä kuvaa kovin tarkasti yksittäisen rakennuksen tilannetta.

Yksittäisen rakennuksen todellinen kunto saattaa poiketa merkittävästi laskennallisesta riippuen mm. rakennuksen käytöstä ja ylläpidon asteesta. Tarkemmassa tarkastelussa tulee käyttää rakennuskohtaisia kuntotutkimuksia ja rakennusosakohtaisia kuntoarviointeja. Korjausvelka perustuu teoreettiseen kiinteistöomaisuuden arviointiin olemassa olevien kiinteistöluetteloiden perusteella. Yksittäisten, mm. suurten koulukeskusten kohdalla kunnan nykyisissä kiinteistöluetteloissa ei ole tarkempia rakentamisvuosi- ja/tai rakentamisaerittelyjä, joten esiin nousseita merkittäviä ja osin yllättäviä sisäilmaongelmia ei ole voitu huomioida kunnan korjausvelan arvioinnissa.

Korjausvelkaa on yleensä aina kuntien rakennuskannassa eikä sitä ole tarkoituksenmukaista yrittää poistaa kokonaan vaan pitää se kohtuullisella tasolla. Salkutustarkasteluun sisältyvän Trellum PTS 2031 pohjalta vuosille 2017–2031 rakennuskannan korjausvelkaan kohdistuvat peruskorjausinvestoinnit olisivat yhteensä noin 109 miljoonaa euroa (15 vuoden jakso), jolloin vuositason korjausten investointitarpeeksi saadaan noin 7,3 miljoonaa euroa vuodessa. Koko omaisuuden pinta-alasta reilu viidennes on välittömässä perusparannustarpeessa.

Rakennuskannan korjausvelan lisäksi Tuusulalla on myös muuhun infraan (kadut ja tiet, vesi- ja viemärijohdot, ymv.) sisältyvää korjausvelkaa.

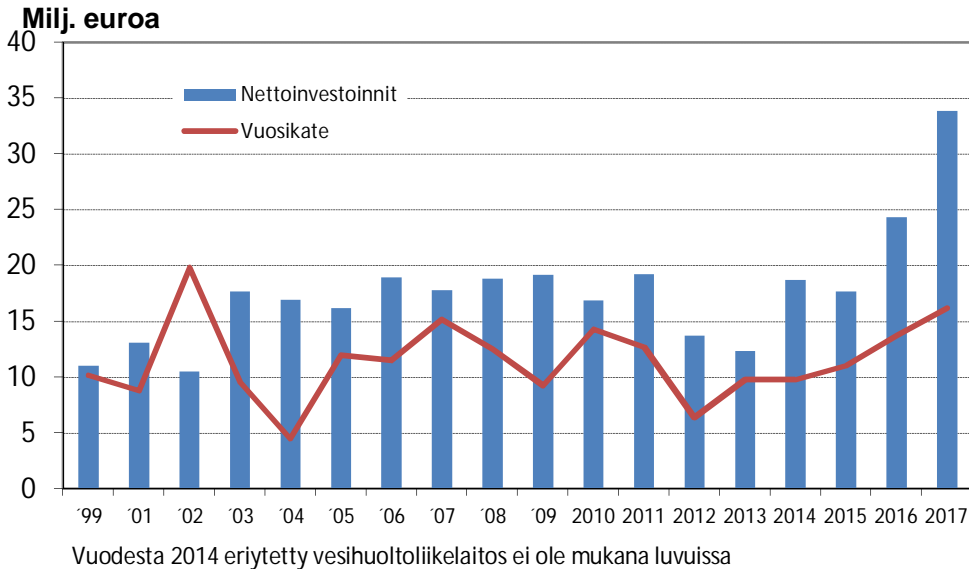
3.2.3. Kunnan investoinnit, velkaantuneisuus ja talouden tasapaino

Tuusulan kunnan vuoden 2017 investoinnit olivat yhteensä noin 33,9 milj. euroa ja vesihuoltoliikelaitos mukaan lukien 36,5 milj. euroa. Kunnallistekniikan hankkeisiin (ml. puistot, vesistöt ja jätehuolto) investoitiin noin 7,9 milj. euroa.

Kunnassa toteutettiin merkittäviä koulujen perusparannus- ja laajennushankkeita. Rakennusinvestointien määrä asettui vuonna 2017 noin 14 milj. euroon. Suurimpia rakennushankkeita olivat Kellokosken yhtenäiskoulun laajennus, Pertun päiväkodin peruskorjaus, Riihikallion koulun liikuntasalirakennuksen korjaus sekä Hyökkälän ala-koulun peruskorjaus.

Yhtenä Tuusulan kuntatalouden tasapainon arviointimenetelmänä voidaan vertailla vuosikatetta ja investointeja, joiden tulisi lähestyä toisiaan erityisesti pitkän aikajakson tarkastelussa. Tuusulan talouden tasapainoa on kuvattu aikasarjana vuodesta 1999 alkaen.

Tuusulan investoinnit ovat viime vuosina lähes poikkeuksetta ylittäneet vuosikatteen määrän, mikä pitkälti selittää kunnan lainamäärän kasvua. Lähivuosina investointitaso tulee edelleen ylittämään vuosikatteen määrän ja velkaantuminen jatkuu.

Koulujen ja varhaiskasvatuksen opetussuunnitelman toteuttaminen, kunnan vetovoiman vahvistaminen, rakennuskannan kulumisen ja korjausvelan hillitseminen sekä sisäilmaongelmien poistaminen tarkoittavat sitä, että Tuusulan kunnan tulee edelleen lisätä rakennusinvestointejaan lähivuosina. Myös liikenneväylien ja muun infran rakentamiseen panostetaan. Pelkkä investointien lisääminen ei kuitenkaan ole ainoa ratkaisu, vaan muitakin keinoja tulee hyödyntää. Suurten investointien ja tulorahoituksen epätasapainosta aiheutu- vassa velkaantumisen hallinnassa korostuu entisestään aiempaa vahvempi tulorahoitus (vuosikate) sekä huolellinen pitkän tähtäimen investointien suunnittelu.

3.2.4 Palveluverkon säästöpotentiaali

Tuusulan rakennuskannassa on merkittävää säästöpotentiaalia, joka koostuu mm. vajaan käyttöisistä ja osin käyttötarkoitukseensa sopimattomista rakennuksista sekä energiatehokkuuden parantamisesta. Potentiaalin hyödyntäminen edellyttää yhteistä pitkäjänteistä näkemystä palveluverkon kehittämisestä ja tulevaisuuden investoinneista. Jatkossa rakennuksiin sijoitetaan aiempaa enemmän toimijoita, jolloin rakennuksista tulee yhden toiminnon sijaan monitoimitaloja. Lisäksi rakennusten tilojen käyttöastetta 24/7 nostetaan sekä tilatehokkuutta kehitetään.

Kun huomioidaan nykyisen palveluverkon laajuus, käyttötarkoitus ja kapasiteetti sekä väestörakenteessa jo toteutuneet ja ennustetut muutokset, joudutaan palveluverkkoa väistämättä tehostamaan myös Tuusulassa. Muutokset väestön kokonaismäärässä, ikärakenteessa sekä sijoittumisessa kunnan alueelle vaikuttavat kunnan palvelutarpeisiin. Tiiviissä yhdyskuntarakenteessa mahdollisuudet tilatehokkuuden ja palvelujen parantamiseen kasvavat. Palveluverkon toimipisteiden vähentäminen ja palvelutarjonnan tiivistäminen ovat

osin ristiriidassa sen kanssa, miten etenkin haja-asutusalueilla asuvat kuntalaiset haluavat saada turvattua lähipalvelunsa. Suunnittelussa on tarkoituksenmukaista keskittyä palvelutarpeen ja talouden näkökulmasta keskeisiin kehittämiskohteisiin. Mahdollisuuksien mukaan kunnassa pyritään suosimaan vuokratilojen käyttöä sekä realisoimaan vajaakäytössä olevaa omaisuutta.

Salkutuksen luokittelussa realisoitavia rakennuksia on arviolta noin 62 kappaletta ja näiden pinta-ala noin 33 000 m². Näiden rakennusten keskimääräinen kuntoluokka on 60 %, mikä on luokitelluista rakennuksista toiseksi heikoin. Korjausvelkaa realisoitavissa rakennuksissa on noin 10 miljoonaa euroa, mikä on noin puolet kunnan omaisuuden koko korjausvelasta (2016 tietoihin perustuva).

Tilankäytön tehokkuutta voidaan tukea erilaisilla yhteistyömalleilla sekä tukeutumalla yksityisiin palveluntuottajiin. Suunnittelun lähtökohtana tulisi olla tiivis kuntayhteistyö.

Jos palveluverkkoa ei saada supistettua, niin yhä useamman rakennuksen kohdalla joudutaan tinkimään ylläpidosta. Tällöin merkittävänä riskinä on, että sisäilmaongelmat lisääntyvät, ja joudutaan turvautumaan yhä useammin kalliisiin väistötilaratkaisuihin.

Kiinteistönpidon saattaminen kestäväälle pohjalle edellyttää, että palveluverkko on mitoitettu vastaamaan kuntalaisten palvelutarpeita sekä kunnan taloudellista kantokykyä.

Tilankäytön tehostuminen vaikuttaa ajan mittaan vähentävästi siivouskustannuksiin ja kiinteistönhoitoon sekä myös investointitarpeisiin. Lisäksi säästöjä saadaan aikaan, kun rakennusten energiatehokkuus ja talotekniset järjestelmät paranevat uusinvestointien myötä.

Uusilla rakennushankkeiden toteuttamismalleilla, kuten elinkaari- ja allianssimallit sekä kokonaisvuokramalli, on mahdollisuus saada aikaan kustannussäästöjä sekä parantaa ja tehostaa rakennusten koko elinkaaren aikaista hoitoa ja ylläpitoa.

3.3 KUNTATASON VÄESTÖSUUNNITE

3.3.1 Tuusulan kunnan väestösuunnite

Tuusulan kunnan väestönkehityksestä on laadittu väestösuunnite vuosille 2018–2042. Laskelmia kunnan tulevasta väestönkehityksestä tarvitaan, jotta palvelutuotannon, investointien ja verotulojen osalta voidaan varautua tulevaan.

Väestöennusteet ovat väestönkehitykseen vaikuttavien tekijöiden menneeseen kehitykseen perustuvia laskelmia, joihin ei sisälly ennusteen laatijan suunnittelemaa väestönkehitystä eikä aluepoliittista tahdonilmaisua. Väestösuunnitteet ovat kunnan päätöksiin, suunnitelmiin ja valintoihin perustuvia väestönkehityksen suunnitelmia.

Tuusulan väestösuunnite laaditaan sekä koko kunnan tasolla että tarkentuen kunnan eri alueille. Suunnitteessa laaditaan myös ikäryhmäkohtaiset tarkastelut. Väestösuunnite 2018-2042 on laadittu Venni-väestöennustejärjestelmällä. Venni laskee kunnalle kolme vaihtoehtoista suunnitetta: trendiennusteen, tavoite-ennusteen ja nopean kasvun ennus-

teen. Trendiennusteen kasvu perustuu aiempien vuosien kehitykseen ja se ei huomioi kunnan tulevaisuuden suunnitelmia. Tavoite-ennusteessa huomioidaan kunnan tahtotila kasvava uusien asuinalueiden siivittämänä. Nopean kasvun ennuste näyttää väestönkasvun kehityksen tilanteessa, jossa kunta kasvaa hyvin nopeasti. Tuusulan väestösuunnitteena on käytetty Vennin tuottamaa tavoite-ennustetta.

Väkiluvun ennuste perustuu ns. kohorttikomponenttimalliin. Kohortti tarkoittaa samana vuonna syntyneitä ja samaa sukupuolta olevia kuntalaisia. Komponentteja ovat hedelmällisyys, kuolleisuus, sekä tulo- ja lähtömuutto, joita koskevat kertoimet malli laskee kaikille kohorteille. Hedelmällisyyskertoimet, kuolleisuuskertoimet, maiden välinen muuttoliike ja syntyneiden lukumäärä sukupuolittain on otettu mallin tausta-aineistoksi Tilastokeskuksen laskemista kuntakohtaisista tilastoista. Väestösuunnitteessa kuntien välistä tulomuuttokeroa on kasvatettu Tilastokeskuksen malliin verrattuna. Perusteena tälle nähdään Tuusulan Rykmentinpuiston alueen kehitysnäkymät. Rykmentinpuiston rakentamisen ja asunomessujen 2020 myötä kuntaan uskotaan muuttavan paljon uutta väestöä.

Osa-alueittaisten suunnitteiden lähtökohtana on alueella laskentavuoden alussa asuva väki, jonka kehitystä tutkitaan kohortti-komponenttimenetelmän avulla. Väkiluvun ennustettu kokonaiskasvu jakautuu kunnan eri osa-alueille sekä aiempien vuosien osoittaman trendin perusteella, että kunnan oman rakentamisennusteen osoittamien rakentamisen painopisteiden mukaisesti. Väestösuunnitteen suurin väestönkasvu osuu niille alueille, joissa rakentaminen on kunnan rakentamisennusteen mukaan kiivainta.

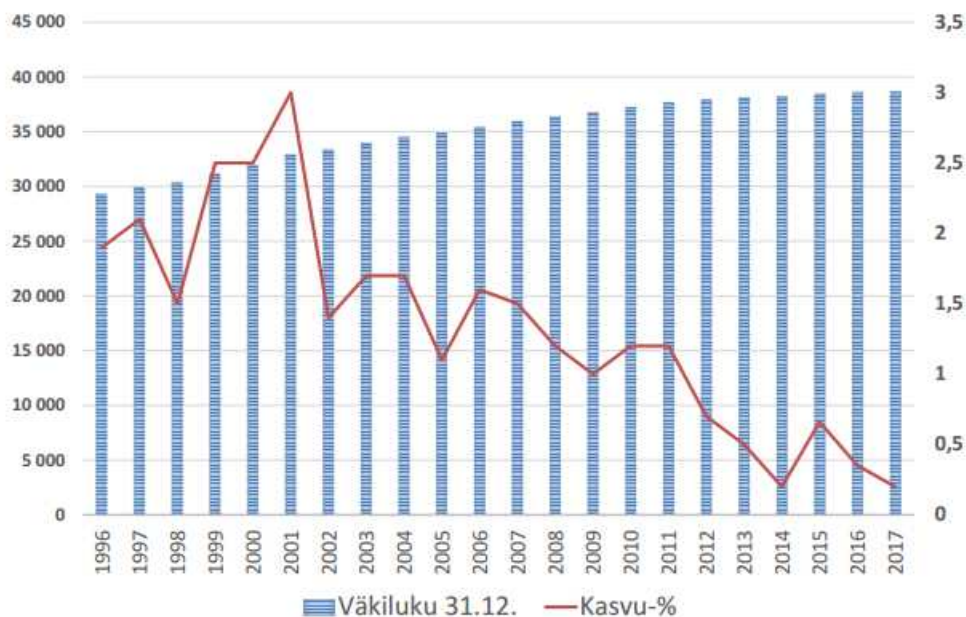
Väestösuunnitteita ja -ennusteita tarkasteltaessa on tärkeää tuntea myös väestönkasvun mennyt kehitys:

Tuusulan väestönkasvun kehitys vuosina 1996-2016

Vuosi	Asukasluku	Väkiluvun muutos (hlöä)	Kasvu% *)
1996	29.349	558	1,9
1997	29.957	608	2,1
1998	30.404	447	1,5
1999	31.168	764	2,5
2000	31.957	789	2,5
2001	32.915	958	3,0
2002	33.377	462	1,4
2003	33.952	575	1,7
2004	34.513	561	1,7
2005	34.890	377	1,1
2006	35.434	544	1,6
2007	35.968	534	1,5
2008	36.386	418	1,2
2009	36.766	380	1,0
2010	37.214	448	1,2
2011	37.667	453	1,2
2012	37.926	259	0,7
2013	38.125	189	0,5
2014	38.198	73	0,2
2015	38.459	261	0,7
2016	38.588	129	0,3

*) Keskimäärin väestönkasvu on ollut 1,4% vuosina 1996-2016.

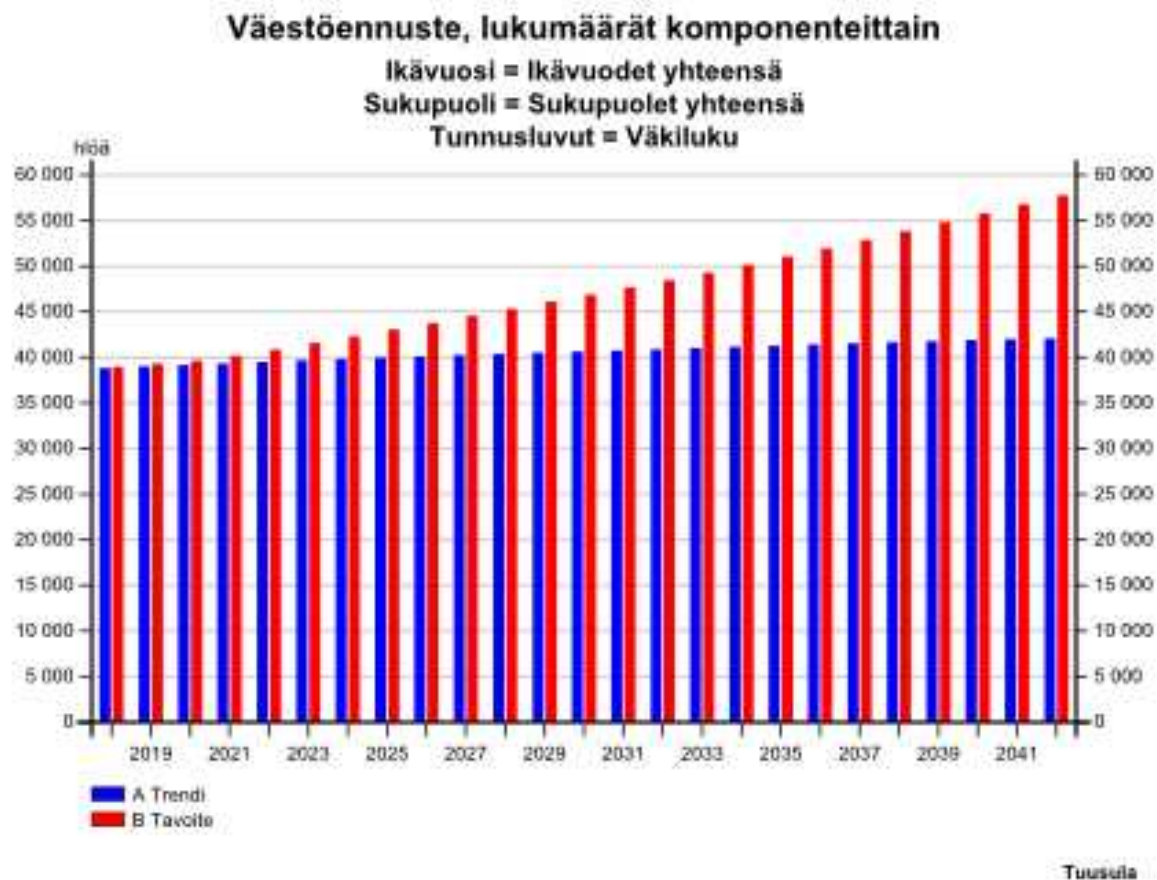
VÄKILUKU 31.12. JA VÄESTÖNKASVU%

Tuusulan väestönkasvussa tapahtui käänne vuonna 2012, jolloin kasvussa jäätin ensimmäistä kertaa viiteentoista vuoteen alle yhden prosentin. Tätä aiemmin, vuosina 1996–2012, väestönkasvun keskiarvo oli 1,6 %. Suurinta kasvu oli vuosina 1999–2001 (2,5–3 %). Vuonna 2012 alkanut syntyvyyden lasku ja ikäluokkien pienentyminen on jatkunut edelleen. Vuonna 2007 Tuusulassa syntyi vuodessa 429 lasta, vuonna 2017 enää 329. Vuonna 2017 kuoli 32 % enemmän väkeä kuin vuonna 2007.

Väestösuunnite vuosille 2018–2042

Vuonna 2042 Tuusulassa asuu suunnitteen (tavoite-ennuste) mukaan 57 769 asukasta. Trendiennusteen mukaan vuonna 2042 asukasluku olisi 42 081. Tilastokeskuksen vuonna 2015 tekemän ennusteen mukaan vuonna 2040 Tuusulassa asuu 44 409 henkeä.

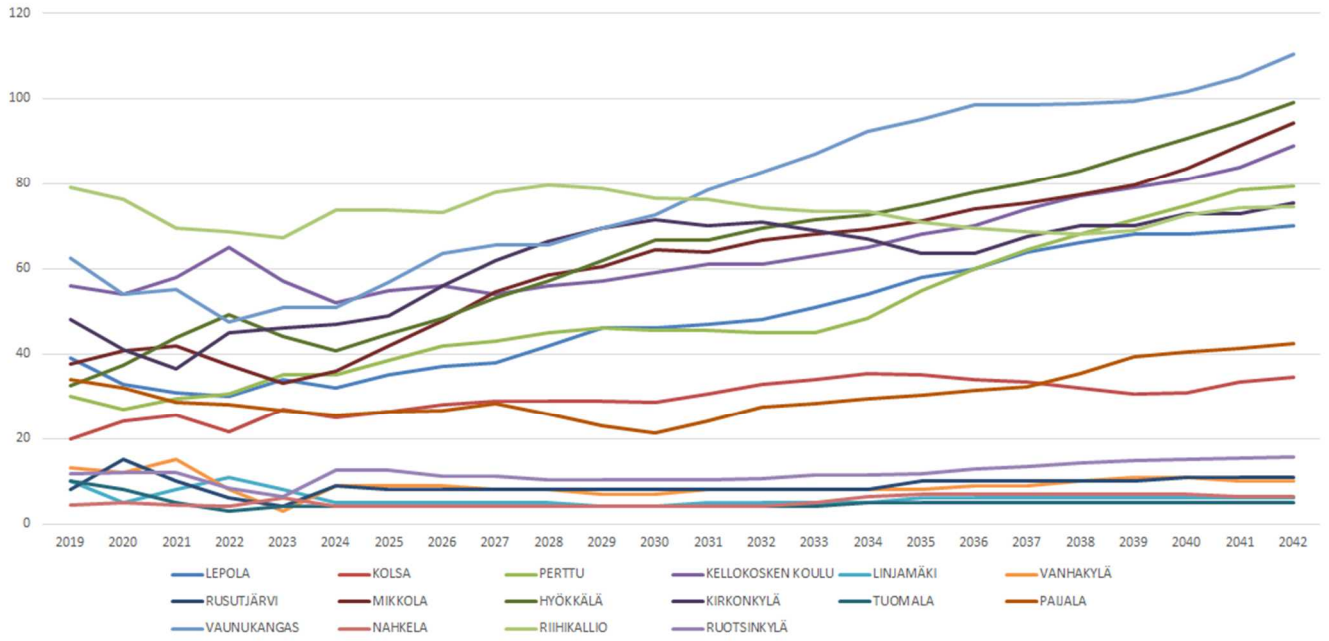

3.3.2 Oppilasennusteet nykyisellä palveluverkolla

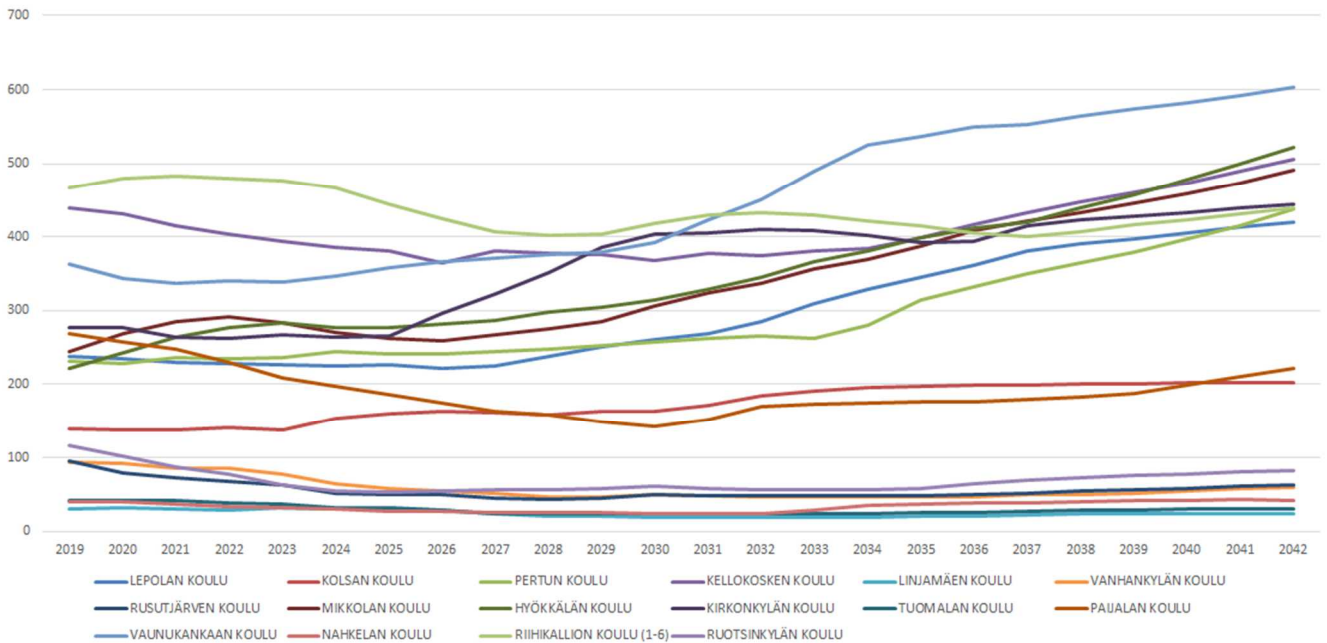
Koulutulokkaat ja alakoulut

Koulutulokkaiden ja alakoulujen oppilasennuste perustuu nykyiseen palveluverkkoon. Oppilasennuste on tehty pienalueiden väestöennusteen pohjalta. Pienalueista on siirretty koulukohtaisesti oppilaita oppilaaksiotto-oletuksella. Ennuste ei sisällä toissijaista oppilaaksiottoa ja se ei huomioi vuosittaista vaihtelua oppilaaksiottoalueissa.

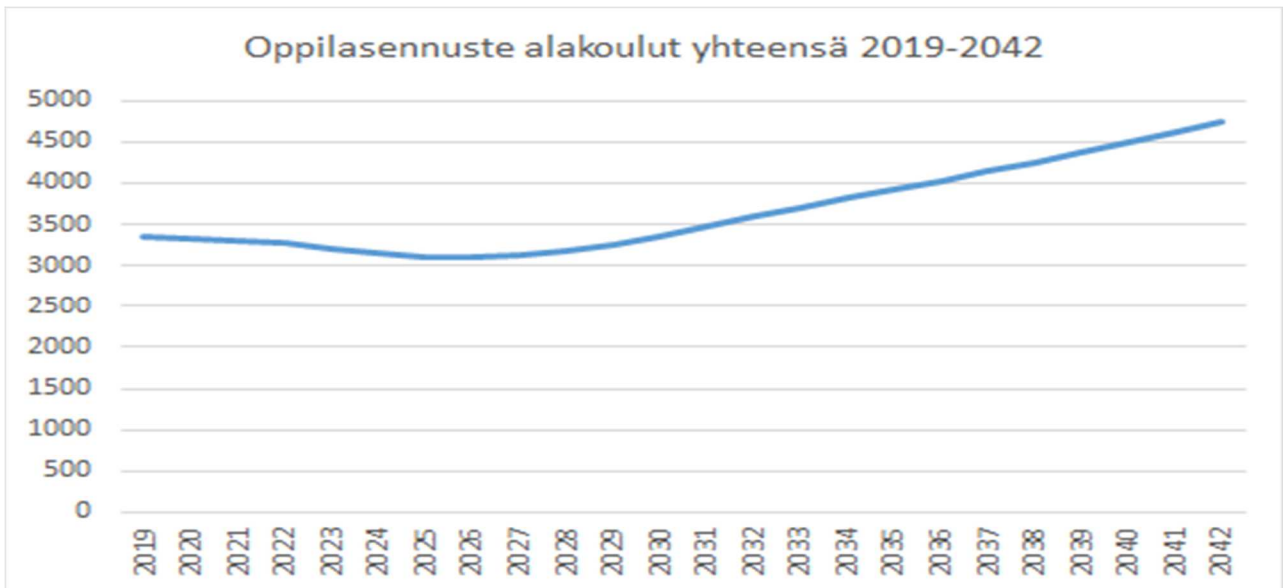
Oppilasennuste koulutulokkaat 2018-2042

Oppilasennuste alakoulut 2019-2042

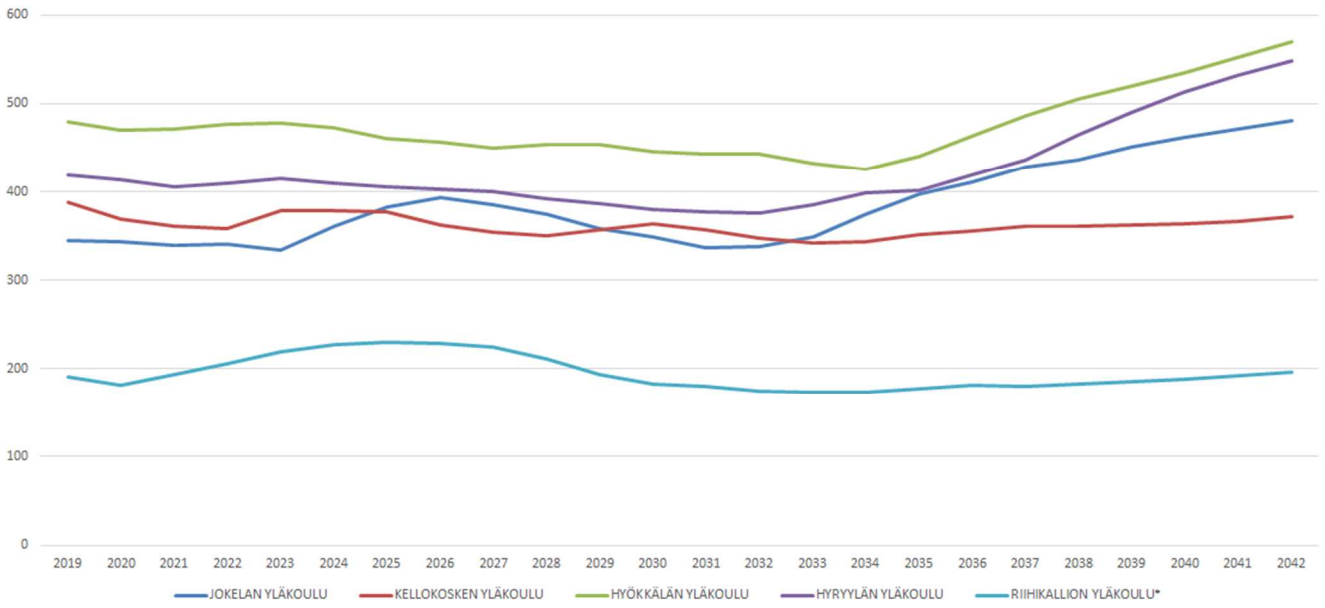
Oppilasennuste alakoulut yhteensä 2019-2042

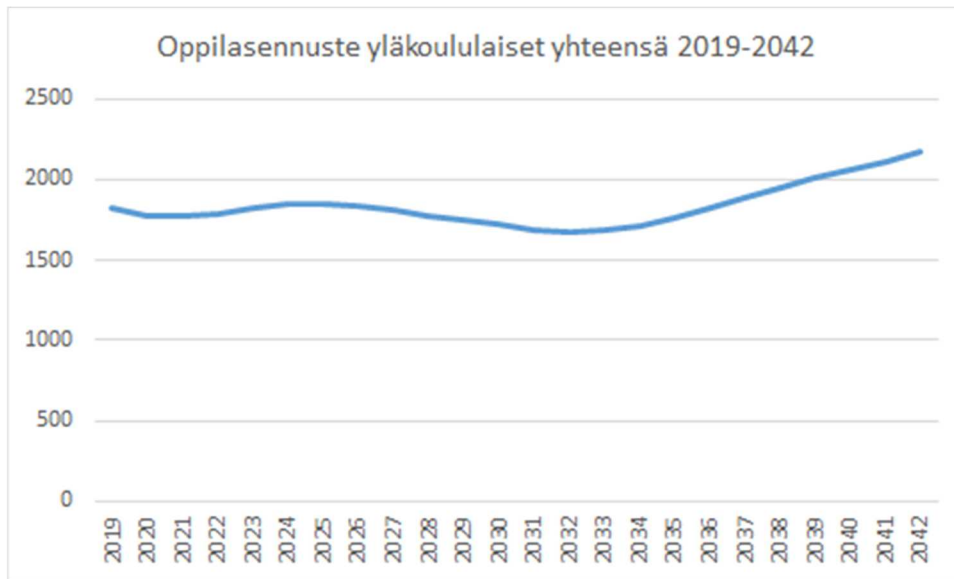
Yläkoulut ja lukioikäiset

Yläkoulujen ja lukioikäisten oppilasennuste perustuu nykyiseen palveluverkkoon. Oppilasennuste on tehty pienalueiden väestöennusteen pohjalta. Pienalueista on siirretty koulukohtaisesti yläkoulujen osalta oppilaita oppilaaksiotto-oletuksella. Ennuste ei sisällä toisijaista oppilaaksiottoa ja se ei huomioi vuosittaista vaihtelua oppilaaksiottoalueissa. Kellokosken yläkouluun on lisätty 150 mäntsäläläistä oppilasta.

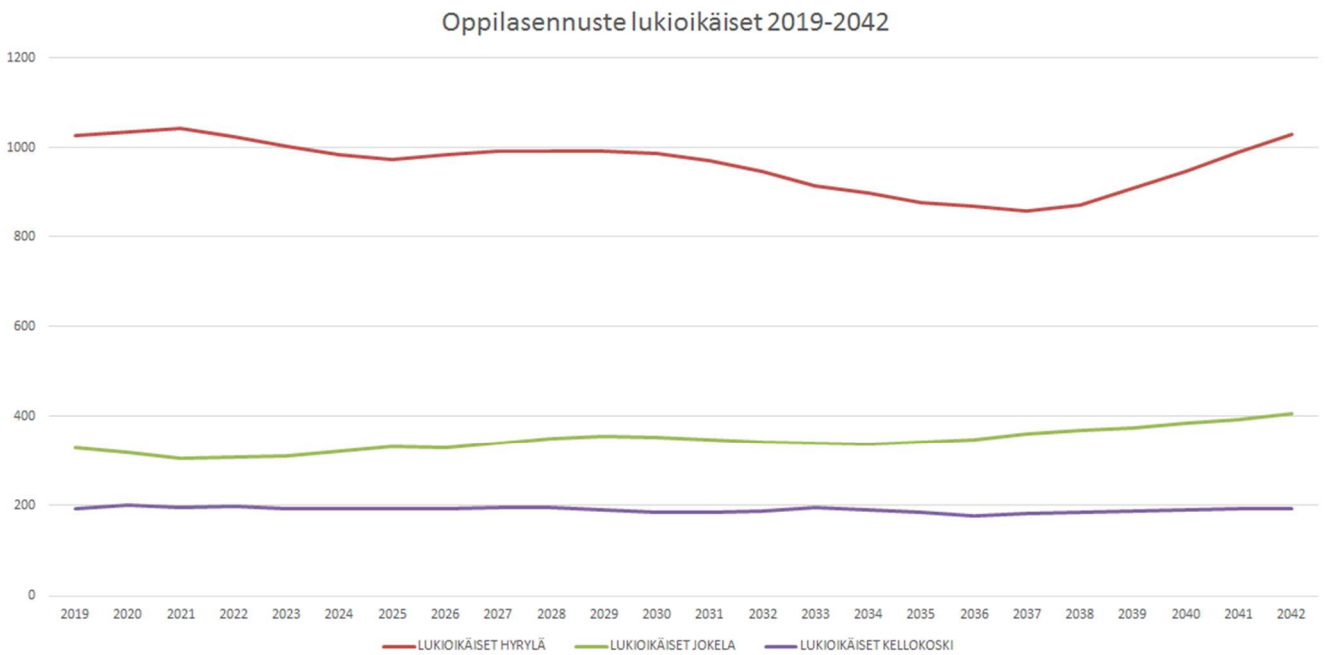
Oppilasennuste yläkoulut 2019-2042

Oppilasennuste yläkoululaiset yhteensä 2019-2042

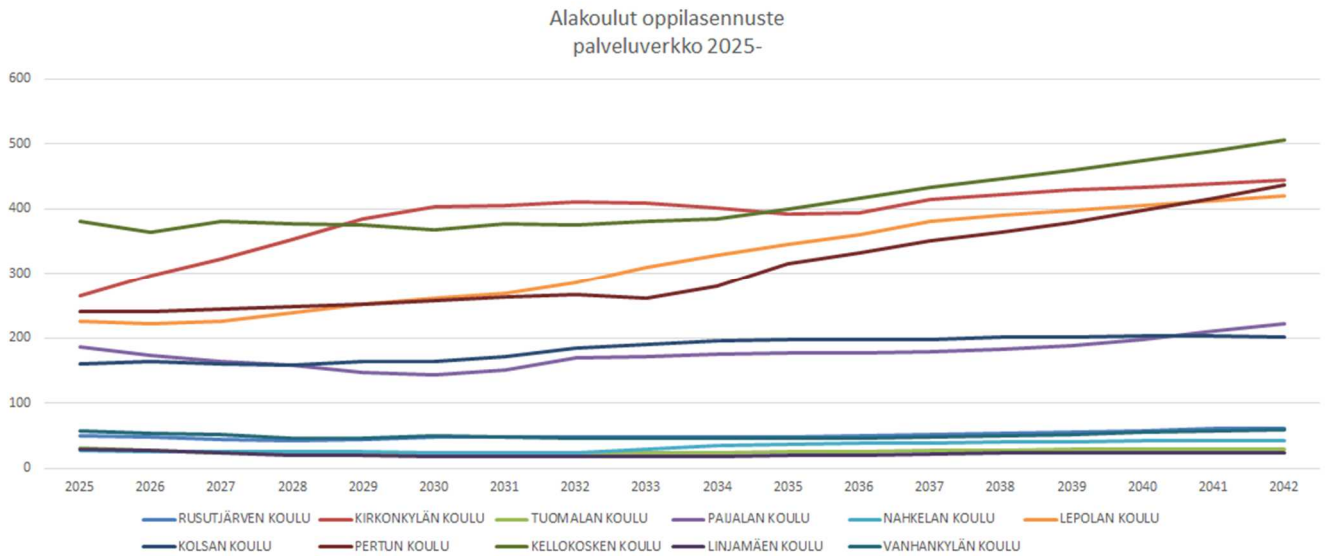

3.3.3 Oppilasennusteet 2025 palveluverkolla

Alakoulut

Palveluverkon 2025–2042 oppilasennuste perustuu väestöennusteen pienalueisiin. Oppilaat on sijoitettu vuoden 2025 suunnitellun ja esitetyn mukaiseen palveluverkkoon. Alakouluissa Ruotsinkylän ja Vaunukankaan oppilaat opiskelevat Lahelan yhtenäiskoulussa. Mikolan koulun oppilaat ovat jakautuneet Lahelan, Rykmentinpuiston ja Riihikallion yhtenäiskouluihin. Hyökkälän koulun oppilaat opiskelevat Rykmentinpuiston yhtenäiskoulussa.

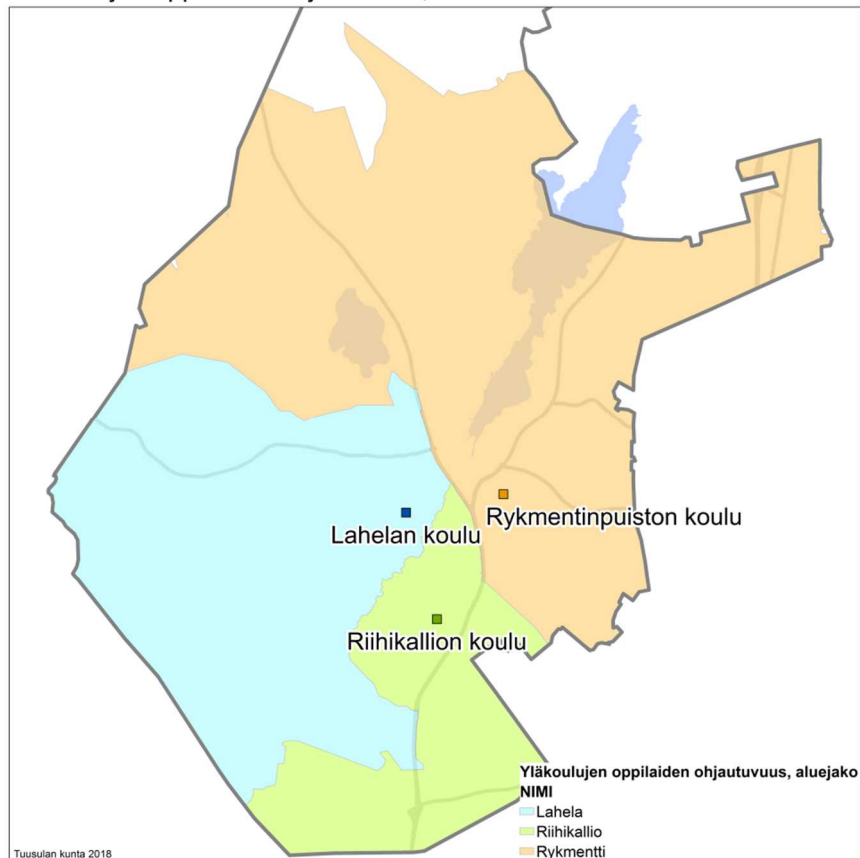
Yhtenäiskoulujen osalta alakouluikäisten oppilasennusteen lukumäärät ovat kuvattuna kohdassa yläkoulut ja yhtenäiskoulut.

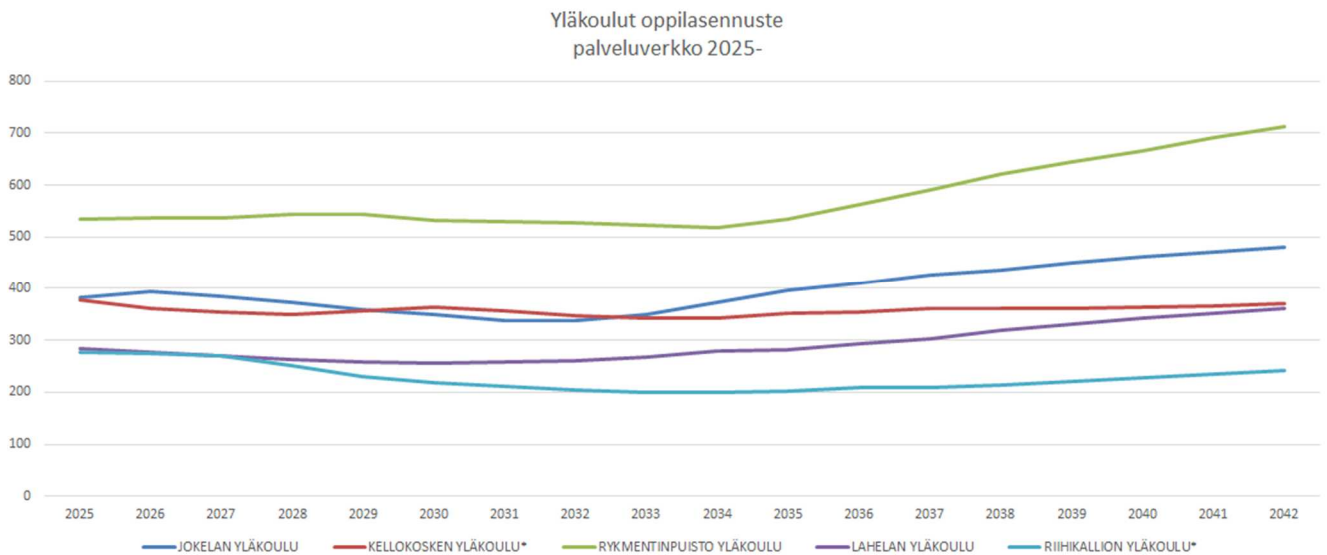
Yläkoulut ja yhtenäiskoulut

Vuoden 2025 oppilasennuste perustuu väestöennusteen pienalueisiin. Yläkoulujen osalta palveluverkossa 2025 ovat Jokela yläkoulu, Kellokosken yhtenäiskoulu, Riihikallion yhtenäiskoulu, uutena Rykmentinpuiston yhtenäiskoulu ja Lahelan yhtenäiskoulu. Hyrylän ja Hyökkälän yläkoulusta oppilaat opiskelevat Rykmentinpuiston yhtenäiskoulussa. Oppilaiden ohjautuvuus palveluverkon uusiin yläkouluihin on havainnollistettu kartassa 1.

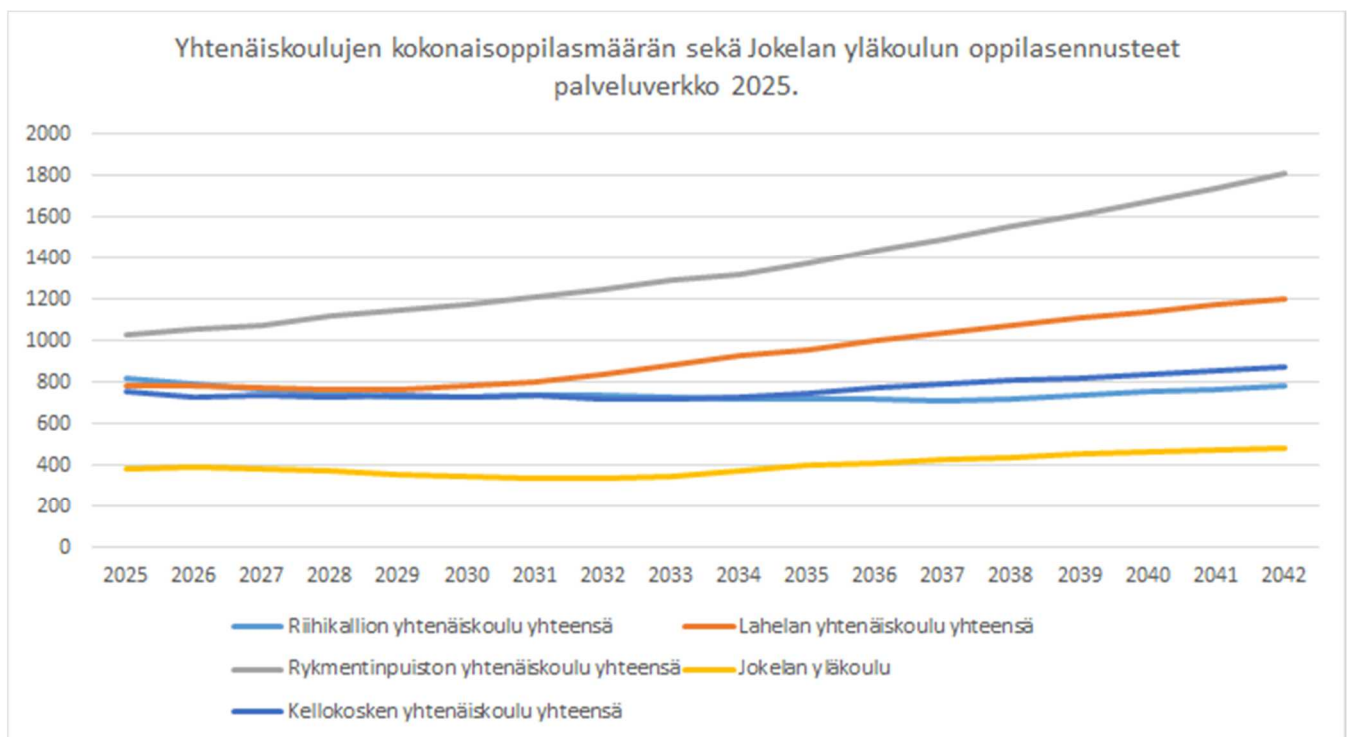
Yläkoulujen oppilaiden ohjautuvuus, Etelä-Tuusula

Kartta 1 Oppilaiden ohjautuvuus Etelä-Tuusulan yläkouluihin

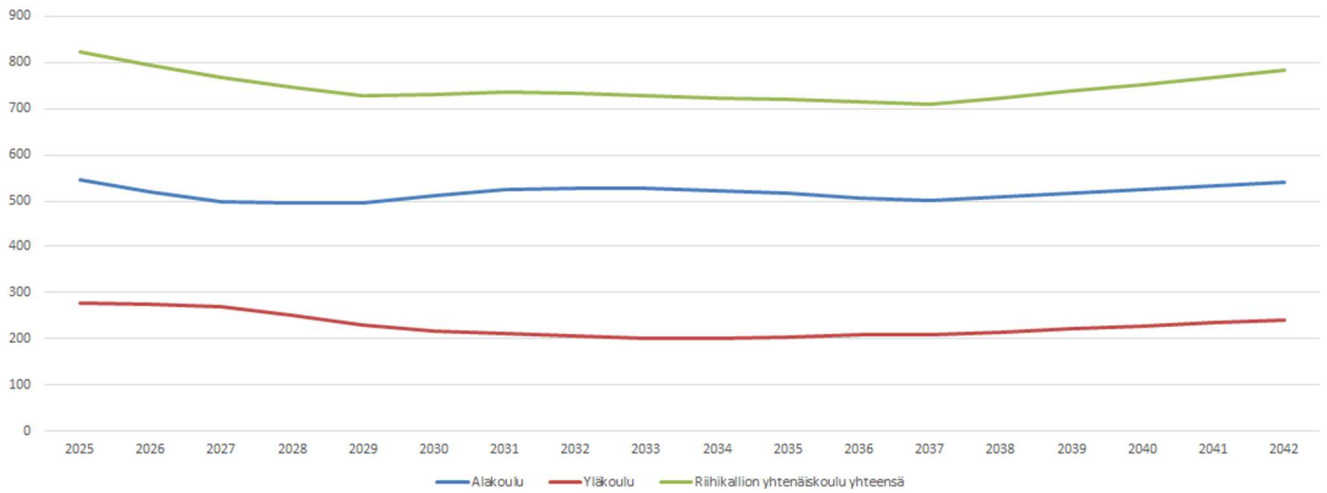
Kuvassa yläkoululaisten oppilasennuste koulukohtaisena kokonaisuutena.

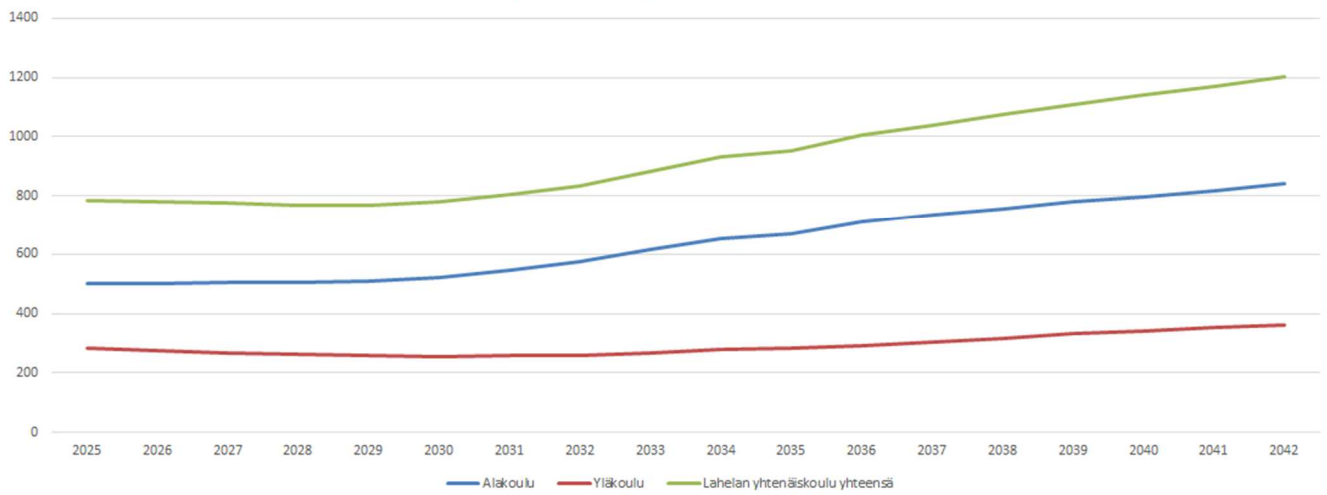
Yllä olevassa kuvassa Jokelan koulun ja yhtenäiskoulujen kokonaisoppilasennuste. Tarastelujakson loppupuolella oppilasmäärien noustessa ennusteen mukaisesti voidaan esimerkiksi Lahelan yhtenäiskoulun oppilasmääriin vaikuttaa ohjaamalla aloittavia oppilaita oppilaaksiottoalueiden laidoilta alueen muihin kouluihin, mm. Paijalaan. Rykmentinpuiston kasvun myötä alueen länsiosissa on säilytettävä mahdollisuus koulurakentamiseen

Alla olevissa kuvissa yhtenäiskoulujen oppilasennuste eriteltynä alakoululaisten ja yläkoululaisten osalta.

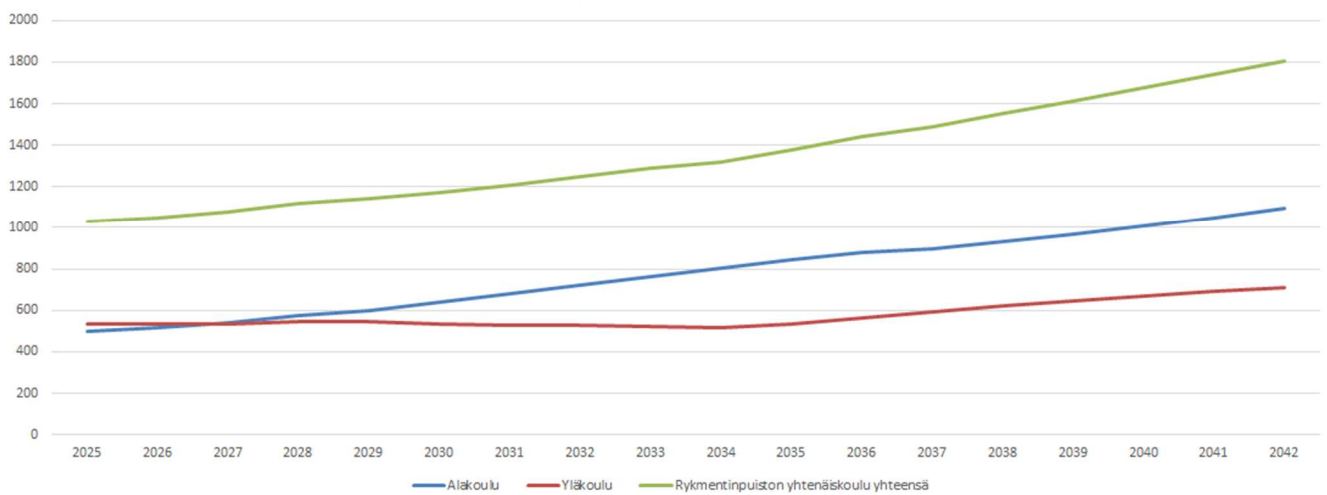
Riihikallion yhtenäiskoulu
oppilasennuste palveluverkko 2025-

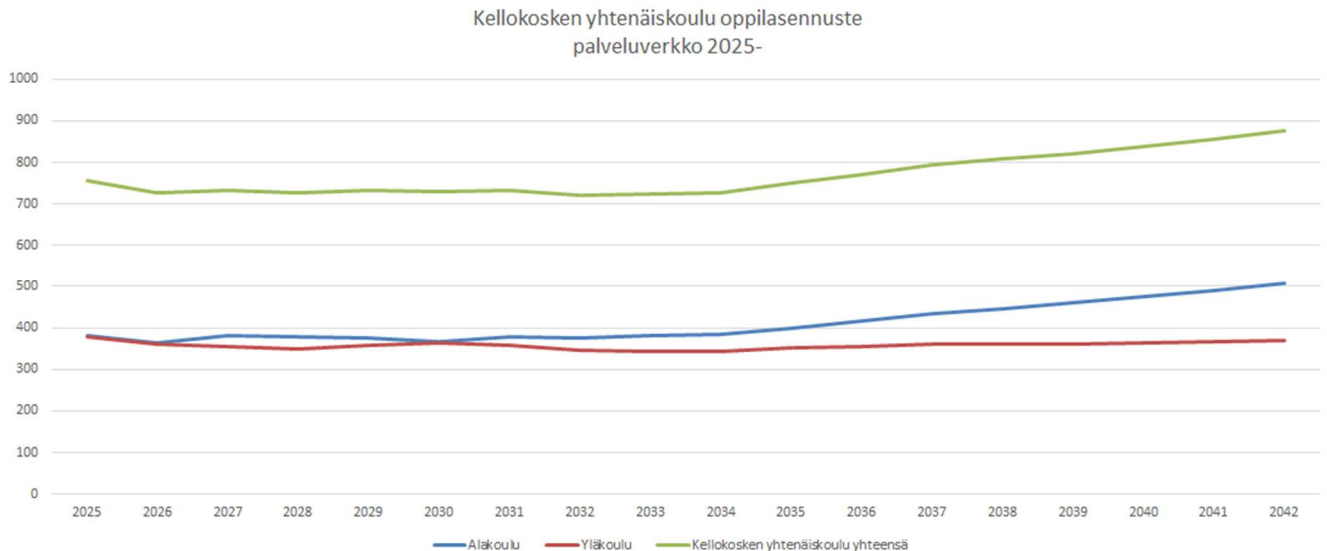

Lahelan yhtenäiskoulu
oppilasennuste palveluverkko 2025-

Rykmentipuiston oppilasennuste
palveluverkko 2025-

4 PALVELUIDEN SIOJITTUMISEN NYKYTILA

4.1 PALVELUKIIINTEISTÖJEN LAATUKRITEERIT

- Toteutus Kuivaketju10-toimintamalli
- KETS energiansäästö
- Elinkaarikustannusten arviointi ja hallinta
- Sisäisen vuokran avoin ja oikeudenmukainen määrittäminen
- Korkea toiminnallinen laatu

Kiinteistöstrategiset linjaukset:

- Brändilaatu ja imago
- Ekologisesti kestävä, kierrätettävä, myrkyttömät materiaalit
- Muoviton materiaaliympäristö mahdollisuuksien mukaan
- Virikkeellinen visuaalinen ympäristö
- Akustisesti hallittu, rauhallinen ääniympäristö
- Kestävä kehitys toteutuksessa ja ylläpidossa

5T-malli:

- Terveellisyys
- Turvallisuus
- Toiminnallisuus
- Taloudellisuus
- Tilatehokkuus

Tulevaisuuden palvelurakennusten fyysisen ympäristön ja arkkitehtuurin määrittely tulee olla käyttäjälähtöinen innovatiivinen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka huomioi koko alueen ja sen ympäröivän yhteisön toiveet ja tarpeet.

Kriteerit:

- palvelumuotoilu

- käyttäjä- ja kuntalaislähtöisyys
- vuorovaikutteisuus
- edelläkävijyys
- oppimisprosessi
- innovatiivisuus

4.2 KUNTALAISLÄHTÖINEN KEHITTÄMINEN JA KEHITTÄMISEN OHJAAMINEN

Kunnan palveluverkon ja oppimisympäristöjen kehittämistä tehdään yhdessä kuntalaisten kanssa hyödyntäen palvelumuotoilun keinoja. Uusien toimitilojen suunnittelu tehdään avoimuuden ja yhteistyön pohjalta. Tavoitteena on luoda kasvatus- ja sivistystoimen palveluverkon kehittämisen kautta asuinalueen toiminnallinen keskus, asukkaiden Olohuone. Kuntalaisia ja käyttäjiä osallistetaan eri vaiheissa eri tavoin: mm. järjestämällä asukasilloja, hyödyntämällä alueellisia kehittämisverkostoja sekä verkon kautta. Syksyn 2018 aikana toteutetaan ensimmäisen vaiheen asukasillat Jokelassa (18.9.), Riihikalliossa (2.10.), Hyrylässä (23.10) ja Kellokoskella (4.12).

Kehittämisen ohjaamisesta ja eri palveluverkon hankkeiden koordinoinnista vastaa oppimisympäristöjen ja palveluverkon kehittämisen ohjausryhmä. Ohjausryhmän jäseniä ovat kasvatus- ja sivistystoimen kehittämisspäällikkö, opetuspäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö, tilakeskuksen päällikkö sekä hankkeiden projektipäälliköt.

5 KUNNAN PALVELUVERKON KEHITTÄMISTARPEET 2018–2028

5.1 KASVATUS- JA SIVISTYSTOIMIALA

Tuusulan kunnan kasvatus- ja sivistystoimiala sisältää neljä tulosaluetta:

- oppimisen ja kasvun palvelut
- kulttuuripalvelut
- vapaa-aikapalvelut
- hallinto- ja kehittämispalvelut

Kasvun ja oppimisen tulosalueeseen kuuluvat varhaiskasvatustilapalvelut, perusopetuspalvelut, lukiokoulutus, kasvun ja tuen oppimisen tuki, kansalaisopisto ja kuvataiteen perusopetus. Kasvun ja oppimisen palveluiden tulosaluetta ohjaa kasvatus- ja sivistyslautakunta.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut muodostuvat kahdesta tulosalueesta, kulttuuripalveluista ja vapaa-aikapalveluista. Kulttuurin tulosalueelle kuuluvat museopalvelut, kulttuuripalvelut ja kirjastopalvelut. Vapaa-aikapalveluihin sisältyvät liikuntapalvelut ja nuorisotyö. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden toimintaa ohjaa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden perustehtävänä on edistää asukkaiden hyvinvointia ja elinvoimaisuutta tarjoamalla osaamista ja harrastamista tukevia palveluita ja kulttuurielämyksiä sekä vahvistamalla tuusulalaisten kulttuuri-identiteettiä.

5.1.1 Varhaiskasvatuspalvelut

Tuusulan kunnan varhaiskasvatuspalveluiden tehtävänä on järjestää laadukas ja monipuolinen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluverkko varhaiskasvatuksikäisille lapsille. Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään kunnan omana päiväkoti- ja perhepäivähoitona sekä yksityisenä toimintana. Yksityiseen toimintaan osallistuu noin 25% varhaiskasvatuspalveluita käyttävistä lapsista. Varhaiskasvatuksen kerhotoiminta on 1.8.2018 jälkeen maksutonta ja subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajauksista luovutaan 1.8.2019.

Uutta päiväkotia suunniteltaessa lähtökohtana on vähintään 8-ryhmäinen päiväkoti, jonka yhteyteen voidaan toteuttaa tilat myös perhekeskustoiminnalle tai avoimen varhaiskasvatuksen toiminnoille ja esimerkiksi taiteen perusopetukselle. Vastaavasti luovutaan pienistä ja huonokuntoisista yksiköistä. Uusien rakentuvien asuinalueiden päiväkodit sijoitetaan koulujen tai muiden palveluiden läheisyyteen esimerkiksi ikäihmisten palveluiden läheisyyteen. Päiväkotien tila- ja rakennesuunnittelussa huomioidaan myös mahdollisuus varhaiskasvatuksen ja vanhusten asumispalvelujen yhdistämisestä tulevaisuudessa.

Uudet päiväkotien tilalliset ratkaisut suunnitellaan siten, että ne ovat monimuotoisia ja tehokkaita toiminnan ja tilankäytön suhteen. Piha-alueiden kasvatukselliseen sisältöön ja käytön turvallisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota helppohoitoisuuden ohella.

Varhaiskasvatus on pedagogisesti painottunut kasvatukseen, opetuksen ja hoidon kokonaisuus. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa pedagogiikka perustuu määriteltyyn arvoperustaan, käsitykseen lapsesta, lapsuudesta sekä oppimisesta. Pedagogiikalla tarkoitetaan monitieteiseen, erityisesti kasvatus- ja varhaiskasvatustieteelliseen tietoon perustuvaa, ammatillisesti johdettua ja ammattihenkilöstön toteuttamaa suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa lasten hyvinvoinnin ja oppimisen toteutumiseksi. Se näkyy varhaiskasvatuksen toimintakulttuurissa, oppimisympäristöissä sekä kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuudessa.

Pedagogiikan painottuminen varhaiskasvatuksen kokonaisuudessa edellyttää pedagogista asiantuntemusta sekä sitä, että henkilöstöllä on yhteinen ymmärrys siitä, miten lasten oppimista ja hyvinvointia voidaan parhaalla tavalla edistää. Varhaiskasvatuksessa tavoitteena on varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö.

Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja, paikkoja, yhteisöjä, käytäntöjä, välineitä ja tarvikkeita, jotka tukevat lasten kehitystä, oppimista ja vuorovaikutusta. Oppimisympäristökäsite sisältää varhaiskasvatuksessa muun muassa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ulottuvuuden. Oppimisympäristöjä kehitetään siten, että varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa ja että ne tukevat lasten terveen itsetunnon sekä sosiaalisten ja oppimisen taitojen kehittymistä. Ergonomia, ekologisuus, viihtyisyys ja esteettömyys sekä tilojen valaistus ja akustiikka, sisäilman laatu ja siisteys otetaan huomioon oppimisympäristöjä rakennettaessa ja kehitettäessä.

Oppimisympäristöjä suunnitellaan ja rakennetaan yhdessä työntekijöiden ja lasten kanssa. Niiden tulee tukea lasten luontaista uteliaisuutta ja oppimisen halua sekä ohjata leikkiin, fyysiseen aktiivisuuteen, tutkimiseen sekä taiteelliseen ilmaisuun ja kokemiseen. Lapsilla

tulee olla mahdollisuus tutkia maailmaa kaikilla aisteillaan ja koko kehollaan. Oppimisympäristöt tarjoavat lapsille vaihtoehtoja mieluisaan tekemiseen, monipuoliseen ja vauhdikkaaseen liikkumiseen, leikkeihin ja peleihin sekä rauhalliseen oleiluun ja lepoon. Lasten ideat, leikit ja heidän tekemänsä työt näkyvät oppimisympäristöissä.

Oppimisympäristöjä suunnitellaan ja kehitetään siten, että ne vahvistavat yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa. Tämä mahdollistaa perinteisten sukupuolistereotyyppien rikkomisen. Oppimisympäristöissä edistetään lasten kielellistä kehitystä ja kielitietoisuutta sekä tuodaan näkyväksi kulttuurista moninaisuutta.

Luonto sekä pihat, leikkipuistot ja muut rakennetut ympäristöt ovat myös varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä. Ne tarjoavat kokemuksia, materiaaleja ja monipuolisia mahdollisuuksia leikkiin ja tutkimiseen. Niitä hyödynnetään liikunta- ja luontoelämysten ja oppimisen paikkoina.

Lasten käytössä tulee olla riittävästi monipuolisia ja turvallisia leikki- ja toimintavälineitä, ja niissä on tarvittaessa huomioitava lasten yksilölliset tuen tarpeet. Tieto- ja viestintäteknologia on osa monipuolista ja lasta osallistavaa oppimisympäristöä. Varhaiskasvatuksessa käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Lasten omia tieto- ja viestintäteknologisia laitteita, leluja ja muita välineitä käytetään varhaiskasvatuksen järjestäjän määrittämällä tavalla. Omien laitteiden, lelujen ja välineiden käytöstä sovitaan huoltajien kanssa.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa ja vierailut esimerkiksi kirjastoon, museoon, kulttuuri-perintökohteisiin, teatteriin ja huoltajien työpaikoille rikastavat lasten oppimisympäristöjä. Oppimisympäristöjen suunnittelu tarjoaa myös luontevan yhteistyömahdollisuuden henkilöstön ja huoltajien välille.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tarjota lapselle kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö. Varhaiskasvatuksen uudet oppimisympäristöt tarjoavat modernit ja nykyaikaiset puitteet varhaiskasvatuksen toteuttamiselle. Tilat suunnitellaan joustavasti muotoilluiksi, joissa lapsiryhmiä voidaan jakaa lasten kasvua, kehitystä ja oppimista palvelevalla tavalla. Monikäyttöiset tilat palvelevat myös kuntalaisten tarpeita iltaja vapaa-ajankäyttäjinä. Vaikka uudet yksiköt ovat kooltaan suuria, niiden suunnittelussa otetaan huomioon lasten tarpeet. Tilat ovat lasta eri aistein ruokkivia, kutsuvat kiireettömyyteen ja edistävät ympäristönä lapsen mahdollisuuden keskittyä. Tilojen tulee tukea lasten kykyä omaksua varhaiskasvatuksessa terveellisiä, turvallisia ja liikunnallisia elämäntapoja. Valoisat tilat kannustavat ja mahdollistavat ohjata ja kannustaa lapsia liikuntaan ja liikkumiseen.

Varhaiskasvatuksessa käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Lasten omia tieto- ja viestintäteknologisia laitteita, leluja ja muita välineitä käytetään varhaiskasvatuksen järjestäjän määrittämällä tavalla. Omien laitteiden, lelujen ja välineiden käytöstä sovitaan huoltajien kanssa.

Varhaiskasvatuspalvelujen keskeiset hankkeet suunnittelukaudelle 2019–2026, yksityinen palvelutuotanto:

- Rykmentinpuiston päiväkoti, Pilke-päiväkodit (asuntomessualue)
- Olympiakasarmiin sijoittuva Touhula-päiväkoti

Varhaiskasvatuspalvelujen keskeiset hankkeet suunnittelukaudelle, kunnallinen palvelutuotanto:

- Etelä-Tuusulan eli Martta Wendelin päiväkoti (10 ryhmää), tilat tanssitaiteen perusopetukseen
- Kirkonkylän kampuksen päiväkoti (alakoulu ja päiväkoti yhdessä) (9 ryhmää)
- Lahelan monitoimitaloon varhaiskasvatuksen ryhmiä

Uusien päiväkotien ja koulujen tilojen mitoitus:

Ryhmäkooksi on oletettu 24 lasta varhaiskasvatuksessa. Alle 3-vuotiaiden ryhmän tilat on mitoitettu saman kokoisiksi kuin 3-6 -vuotiaiden tilat. Perusopetuksessa opettajaa kohden on noin 20–24 oppilasta.

10-ryhmän päiväkoti (lapsia max. $10 \times 24 = 240$)

rakennuksen laajuus:

- hyötyala yht. 1942 hym²
- toimintatilat (7–9 m²/lapsi) 1680 hym²
- henkilökunnan tilat 122 hym²
- huoltotilat 140 hym²
- bruttoala $1,4 \times 1942 \text{ hym}^2 = 2719 \text{ brm}^2$

tontin laajuus (maksimimitoituksella = 240 lasta)

- koko tontti (50 m²/lapsi) $240 \times 50 = 12\,000 \text{ m}^2$
- leikkipihan osuus (20 m²/lapsi) $240 \times 20 = 4\,800 \text{ m}^2$

9-ryhmän päiväkotiki (lapsia max. 9 x 24 = 216)

rakennuksen laajuus:

- hyötyala yht. 1760 hym²
- toimintatilat (7 m²/lapsi) 1512 hym²
- henkilökunnan tilat 113 hym²
- huoltotilat 135 hym²
- bruttoala 1,4 x 1760 hym² = 2464 brm²

tontin laajuus (maksimimitoituksella = 216 lasta)

- koko tontti (50 m²/lapsi) 216 x 50 = 10 800 m²
- leikki- ja liikuntasaleja (20 m²/lapsi) 216 x 20 = 4 320 m²

Yhtenäinen peruskoulu

7-10

Ei mukaan lue liikuntasaleja

5.1.2. Perusopetuspalvelut

Perusopetusta järjestetään 1-9 luokka-asteilla; yleisopetusta, erityistä tukea ja vammaisopetusta. Opetusta järjestetään yhtenäiskouluissa tai ala- ja yläkouluissa sekä Mikkolan koulussa, jossa järjestetään vaativa erityisen tuen oppilaiden opetus. Ruotsinkielinen perusopetus järjestetään Tuusulan kunnassa 1-6 luokka-asteilla Klemetskogin koulussa. Palvelutarve on suoraan yhteydessä väestökasvuun ja oppilasmääräennusteisiin.

Tuusulan kunnan perusopetuksen palveluverkon lähtökohtana on, että erillisistä ala- ja yläkouluista siirrytään kohti yhtenäisiä peruskouluja, jossa annetaan kaikkien luokka-asteiden opetusta turvaten mahdollisimman yhtenäinen koulupolku.

Perusopetusryhmien muodostamisen lähtökohtana ovat vähintään 22 oppilaan ryhmät. Opetusryhmien sijoittelu tehdään huomioiden tilojen tehokas käyttö. Koululaisten iltapäivätoiminta sekä koulukerhotoiminta järjestetään pääsääntöisesti alakouluilla ja myös esiopetusryhmät pyritään sijoittamaan koulujen tiloihin alaluokkien läheisyyteen.

Kouluverkkoselvitys ja uusinvestoinnit perustuvat pääosin 4 sarjaisiin yhtenäiskouluihin ja 22 oppilaan perusopetusryhmiin ja myös iltapäivätoiminnalle ja esiopetusryhmille varataan toimitilat kouluilta. Nykyisiä hyväkuntoisia koulukiinteistöjä hyödynnetään mahdollisimman paljon kuitenkin siten, että tilaratkaisuissa otetaan huomioon sisäilmaan liittyvät riskit. Yhtenäiskoulua suunniteltaessa investointeja tarkastellaan myös lähikoulujen oppilasvirtoja uudelleen ja samalla arvioidaan mahdollisuutta luopua korjaustarpeessa olevista kiinteistöistä.

Pienten yksiköiden kohdalla koulun ylläpito tulee tarkasteluun, jos rakennus vaatii isoja korjausinvestointeja tai oppilasmäärä laskee (pormestariohjelma).

Uudet oppimisympäristöt

Oppimisympäristöt ovat kokonaisvaltaisia toimintaympäristöjä, jotka muodostuvat mm. fyysisestä ympäristöstä, oppijoista, opettajista, henkilökunnasta, erilaisista oppimisenäkemyksistä, erilaisista toimintamuodoista ja oppimislähteistä.

Fyysisellä oppimisympäristöllä tarkoitetaan mm. tila- kaluste- ja laiteratkaisuja, opetusmateriaaleja ja tapoja käyttää näitä, tiedon taltiointi- ja hallintajärjestelmiä, koulun piha-aluetta ja lähiympäristöä. Toimiva ja motivoiva fyysinen oppimisympäristö edistää hyvinvointia, oppimista, terveyttä ja turvallisuutta. Se tukee oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaista kasvua ja oppimista.

Uusi ympäristö mahdollistaa ilmiöpohjaisen ja yhteistoiminnallisen oppimisen sekä monipuolisten pedagogisten ratkaisujen toteuttamisen. Tavoitteena on myös edistää pedagogista hyvinvointia, jolloin viihtyisä ympäristö tukee oppimisen prosesseja ja parantaa oppimistuloksia, motivoi positiiviseen toimintakulttuurin muutokseen koko henkilökuntaa sekä edistää yksilön kokonaisvaltaista kehitystä.

Nykyajan oppiminen ja opetus ovat monimuotoisia. Oppimistilojen tulisi siksi olla helposti mukautettavissa ja muutettavissa eri tilanteiden oppimis- ja opetusvaatimusten mukaan. Näin tiloja voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Oppimistilojen tulisi tarjota mahdollisuuden sosiaaliseen kanssakäymiseen ja sosiaalisten ihmissuhdetaitojen harjoitteluun, kuten myös rauhoittumiseen ja keskittymiseen. Modernit oppimisympäristöt luovat edellytykset viihtyvyyden ja motivaation kasvulle ja sitä kautta oppimisen monipuolistumiselle.

Laaja-alainen osaaminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet tuovat kouluihin vahvemmin pari- ja tiimiopettajuuden kulttuurin, mikä edesauttaa myös opettajien työhyvinvointia ja keskinäistä oppimista (oppivan organisaation periaate). Yhteistyöhön nojaavassa koulukulttuurissa koulutilojen ja kalusteiden tulisi olla helposti järjestettävissä uudelleen ryhmän ja tehtävän vaatimusten mukaan. Eri ikäryhmät voivat työskennellä moduuleissa, joissa tiloja voidaan jakaa päivän mittaan joustavasti tukemaan erilaisia opetus- ja oppimistuokioita.

Uudet monitoimitilat suunnitellaan avoimuuden ja tiimityön periaatteiden pohjalta, tavoitteena luoda asuinalueelle toiminnallinen keskus, asukkaiden olohuone. Suunnittelun lähtökohdaksi on tilojen muuntojoustavuus sekä tilojen tehokas käyttö huomioiden kaikki käyttäjäryhmät: koulu, esiopetus, varhaiskasvatus, kirjasto- ja nuorisopalvelut, kansalaisopisto, urheiluseurat, asukasyhdistykset, vanhempainyhdistys sekä muut tiloja käyttävät sidosryhmät. Joustavat opetusjärjestelyt ja yli ryhmäjakojen tapahtuva toiminta nykyaikaisessa oppimisympäristössä tukee erilaisia oppijoita.

Pedagogisina painopisteinä ovat

- Monipuoliset, muunneltavat oppimisen tilat, joita käytetään myös iltaisin (kuntalaiset)
- Tilat tukevat yhteisopettajuutta ja samanaikaisopetusta
- Muualla kuin koulussa tapahtuva oppiminen: koko kunta oppimisympäristönä
- Lähiluonto ja koulun piha-alueet
- Olemassa olevien kalusteiden ja ympäristön tuunaus
- Kalusteiden uushankinnat (kalustaminen hyvin tärkeä osa oppimisympäristöä)
- Opetusteknologia ja digitaalisuus
- Ääniympäristö ja akustiikka
- Visuaalisesti virikkeikäs ympäristö
- Turvallisuus

Perusopetuksen keskeiset hankkeet suunnittelukaudelle 2019–2026

Kellokosken yhtenäisen peruskoulun perusparannus, laajennus ja uudiskalustaminen valmistuvat vuoden 2018 aikana; kokonaisuuden käyttöönotto ja toiminnallinen sisäänajo. Lähiliikuntapaikan toteutus koulun viereen 2018.

Kirkonkylän kampus, perusopetuksen 1-6 vuosiluokat

Riihikallion koulukampus , jossa selvitetään koulun laajentamis- ja korjausmahdollisuudet ja/tai tarve uudisrakennukselle sisäilmaston ja tilatehokkuuden parantamiseksi

Rykmentinpuiston yhtenäiskoulun, monitoimitalon rakentaminen, tilat vammais- /erityisopetukseen. Hyrylän ja Hyökkälän koulukiinteistöistä luopuminen

Lahelan yhtenäiskoulun / monitoimitalon rakentaminen. Vaunukankaan ja Ruotsinkylän koulukiinteistöistä luopuminen

Jokelan koulukeskuksen kehittäminen ja perusparannus, jonka yhteydessä tarkastellaan koko Jokelan palveluverkkoa ja mahdollisuutta yhtenäiskoulun rakentamiseen

5.1.3. Lukiokoulutus

Tuusulan lukio toimii kolmessa toimipisteessä; Hyrylän, Jokelan ja Kellokosken kouluilla. Lukiokoulutus on Hyrylän koulukeskuksessa, Jokelan koulukeskuksessa ja Kellokosken yhtenäiskoululla. Uusi lukio ja kulttuuritalo Monio on suunnitteilla Hyrylän keskustaan.

Lukiokoulutuksen keskeiset hankkeet suunnittelukaudelle 2019-2026

Lukiokoulutus siirtyy Hyrylässä lukio ja kulttuuritalo Monioon, Monion valmistuminen 2020 - 2021

Jokelan koulukeskuksen peruskorjaus ja lukion tilojen korjaus.

Hyrylän yläkoulun ja lukion tiloista luopuminen vaiheittain. Yläkoulu hyödyntää lukion tiloja, kunnes Rykmentinpuiston ja Lahelan uudet yhtenäiskoulut ovat valmistuneet.

5.1.4. Kasvun ja oppimisen tuen yksikkö

Kasvun ja oppimisen tuen palvelut sisältävät pienten lasten, kouluikäisten ja nuorten sekä opiskelijoiden kasvun ja oppimisen tuen palvelut, palveluohjauksen, oppilas- ja opiskelija-huollon ja kohdennetun nuorisotyön (Ohjaamopalvelut).

Laaja-alaiset erityisopettajat työskentelevät mahdollisimman paljon koulujen opetusryhmien mukana samanaikaisopetuksessa ja erityisen tuen ryhmiä perustetaan tarpeen mukaan.

Tuusulan kunnassa ovat seuraavat koko kuntaa palvelevat erityisen tuen ryhmät:

- Mikkolan koulussa toimivat emo-ryhmät luokille 1–3 ja 4–6
- Yläkoulun pajakoulun opetusryhmät vuosiluokille 8 ja 9.
- Alakouluissa 4 alueellista pienryhmää (Mikkola x 2, Perttu, Kellokoski)
- Vaativassa erityisen tuen opetuksessa 10 ryhmää Mikkolan koulussa. Kunta tekee toiminnan järjestämisessä yhteistyötä Sipoon kunnan kanssa.

Oppilas- ja opiskeluhuollon palvelut sijoitetaan koulujen ja lukion yhteyteen.

Kasvun ja oppimisen tuen yksikön keskeiset hankkeet suunnittelukaudelle 2019–2026

Vammaisopetukseen soveltuvien tilojen rakentaminen Rykmentinpuiston yhtenäiskouluun, koska se on keskeisellä paikalla, ja hyvin saavutettavissa.

Yläkoulun vaativan erityisopetuksen (paja-opetus) tilojen suunnittelu Rykmentinpuiston tai Riihikallion yhtenäiskoulun yhteyteen.

5.1.5 Kansalaisopisto ja kuvataiteen perusopetus

Kansalaisopisto ja kuvataiteen perusopetuksen keskeiset hankkeet suunnittelukaudelle

Kansalaisopisto sekä lasten ja nuorten kuvataidekoulu siirtyvät vuonna 2021 lukio ja kulttuuritalo Monioon. Muuton myötä yhteistyötä tiivistetään entistä monimuotoisempaan lukion sekä Moniossa toimivien taiteen perusoppilaitosten ja järjestöjen kanssa. Mm. lukion opiskelijoille on tarjolla entistä useampia kansalaisopiston opintojaksoja. Monio tuo mahdollisuuden tilojen, opetuksen ja muiden voimavarojen tehokkaaseen yhteiskäyttöön esimerkiksi kuvataiteissa, musiikissa ja käden taidoissa.

Kansalaisopiston opetuksen määrä asukasta kohden Kellokoskella on ollut kehittämistoimista huolimatta kauan aikaa vähäisempää kuin Etelä-Tuusulassa tai Jokelassa, jossa toimii naapuriopisto. Opetushallituksen rahoittamassa hankkeessa selvitetään Kellokosken seutua varten toimivan kansalaisopisto-opetuksen ala ja muodot mm. haastattelu- ja kyseilytutkimuksella Kellokoskella ja Jokelassa. Suunnittelukautena hankkeen anti otetaan jatkossa myös käytännön ohjenuoraksi Kellokosken kansalaisopisto-opetukseen.

Lasten ja nuorten kuvataidekoulun opetus seuraa elokuusta 2018 alkaen Opetushallituksen ohjein uudistettua taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Suunnitelmassa painottuvat entistä enemmän lapsen ja nuoren taidesuhte, visuaalinen lukutaito sekä osallisuus ja vaikuttaminen taiteen keinoin.

5.1.6 Museopalvelut

Museopalveluiden keskeiset hankkeet suunnittelukaudelle:

Halosenniemen kehittämissuunnitelma on käynnistetty (2018) ja siinä tutkitaan aluekunnostus ja palvelujen tarvitsemien tukitilojen tarpeet. Alueen rakennuksista ja rakennelmista laaditaan rakennushistorialliset selvitykset (RHS) ja ohjelmoidaan tarvittavat peruskorjaustyöt seuraaville vuosille kiireellisyysjärjestyksessä.

Puutarha tarvitsee täydellisen kunnostuksen ja on tehtävänä kiireellinen. Naapurikunnan Ainola ja Suviranta ovat käynnistämässä puutarhateemaisia tapahtumia ja kierroksia kesälle 2019. Halosenniemen liittyminen mukaan on tärkeää. Puutarhan kunnostukseen liittyy museon pysäköintialueen laajentaminen sekä lipunmyyntipaviljongin uudistaminen vastamaan paremmin nykypäivän museokauppa ja -kahvila käyttöä.

Talon kunnostamisesta laaditaan suunnitelma rakennushistoriallisen selvityksen valmistumisen jälkeen.

Taidekasarmin kunnostus kulttuuri- ja museotoimen työntekijöiden työtilaksi (2019)

Tuusulan kunnan kulttuuri- ja museotoimen henkilökunta työskentelee Taidekasarmilla. Talon muuttuneen käytön ja henkilökunnan oirehtimisen vuoksi suurin osa henkilökunnasta on siirtynyt työskentelemään muihin tiloihin (Klaavola, Erkkola, Halosenniemi). Osa näistä museotiloista soveltuu työtiloiksi huonosti, osaa taas tarvittaisiin museokäyttöön. Henkilökunnan viestinnän ja yhteishengen vuoksi samassa rakennuksessa työskentely on tärkeää.

On tärkeää saada taidekasarmi kuntoon ennen asuntomessuja, jolloin siellä voisi olla tapahtuma- ja/tai näyttelytilaa ennen kuin se otetaan toimistotilakäyttöön. Talossa on syytä säilyttää pienehkö monitoimitila, joka soveltuu kokouksille ja pienille tapahtumille.

Aunelan kunnostus sivistystoimen, kulttuurin, museon ja kuntalaisten monitoimitilaksi (2019)

Hyrylästä puuttuu matalankynnyksen monitoimitila sivistystoimen ja kuntalaisten käyttöön. Kansalaisopisto kaipaa paikkaa viikonloppukoulutuksille, tuusulalaiset kuntalaisten omille näyttelyille, museo pienille kokoelmanosto- ja pedagogisille näyttelyille, Kalle 60-vuotisvastaanotolle, kirjapiiri viikoittaiselle tapahtumalle. Aunelan paikallisesti merkittävä rakennus keskellä Hyrylää on tyhjäkäynnillä tällä hetkellä. Talo tulee kunnostaa monipuoliseen sivistys- ja kulttuuritoimintaan. Asuntomessuvuonna tila voisi olla POP-UP-käytössä.

Klaavolan ja Ilmatorjuntamuseon välisen tien entisöiminen kevyenliikenteen kylätieksi

Raskasliikenne käyttää museoiden välistä tietä turhan usein. Museoalueen kokonaiskehittämisen kannalta Klaavolan ja Ilmatorjuntamuseon välinen tie tulisi muuttaa kevyenliikenteen kylätieksi. Tavoitteena on ottaa tien varressa oleva navettarakennus käyttöön niin, että siellä olisi museoiden sisäänkäynti ja museokauppa sekä mahdollisesti kahvilatoimintaa.

5.1.7 Kirjastopalvelut

Kirjastoilla on yhteiskunnassa tärkeä ja monipuolinen sivistystehtävä. Kirjastossa ei ainoastaan hankita tietoa, käytetä ja lainata aineistoja, vaan siellä myös opitaan, harrastetaan, kokoonnutaan, työskennellään ja toimitaan yhdessä. Kirjastoissa järjestetyt tapahtumat ja tilaisuudet ovat lisääntyneet vuosi vuodelta. Kirjastoista on muodostunut niin sanottu kolmas tila, fyysinen ja digitaalinen sosiaalinen areena, jossa luodaan yhteisöjä.

Kirjastolaki (1492/2016) määrittelee yleisen kirjaston tehtäväksi mm. "tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan". Lain vaatimus tulee huomioida uusien tilojen suunnittelussa ja vanhoja uudistaessa. Myös yleisten kirjastojen laatusuosituksessa määritellään tavoitteet kirjastotiloille. Yleisten kirjastojen laatusuosituksen mukaan toimintaan soveltuvaa tilaa tulee olla vähintään 100 m² / 1 000 asukasta ja kirjaston palvelupaikka tulee sijaita siten, että 80 %:lla väestöstä matkaa enintään 2 km. Suositus koskee taajama-alueita, ja erityispiirteet ja autopalvelut huomioidaan. Myös matka-aikaa voidaan käyttää kriteerinä (enintään 30 min). Lisäksi kirjastotilojen tulee olla esteettömiä.

Tuusulassa on kolme kirjaston toimipistettä sekä vuonna 2016 käyttöönotettu kirjastoauto. Nykyinen kirjastoverkko kattaa laatusuosituksen saavutettavuus-tavoitteen, mutta tilojen osalta kehitettävää on runsaasti, jotta ne vastaisivat kirjastolain vaatimuksia. Suurin kehittämistarve on lähikirjastojen tiloissa, joille ei ole juurikaan tehty mitään viimeisten kolmenkymmenen vuoden aikana. Tilat ja kalusteet ovat kuluneita ja rikkiäisiä ja kiinteistöihin on tehty vain välttämättömiä perusparannuksia.

Pääkirjasto

Pääkirjaston koko rakennuksen kohtalo tulee punnittavaksi, kun Hyrylän keskusta-alueen kehittämissuunnitelmat valmistuvat. Myös lukio- ja kulttuuritalo Monion rakentamispäätös vaikuttaa pääkirjaston kohtaloon, mikäli tontilla oleva varaus kirjastosta päätetään käyttää. Mahdollisten uusien pääkirjaston tilojen tulee olla vähintään 2300 m² ja sinne pitää pystyä sijoittamaan autotalli kirjastoautoa varten. Tällä hetkellä pääkirjastoon kohdistuvat isommat investoinnit koskevat kalusteita, joita voi tarvittaessa siirtää toisiin tiloihin.

Pääkirjaston asiakaspalvelutilojen uudistamiseen oli vuonna 2018 investointirahaa 80 000 euroa, jolla pystyttiin toteuttamaan osa tilauudistuksista. Muutosten yhteydessä toteutettiin suunnitelma kirjaston kaluston uusimisesta laajemmin. Suunnitelmien loppuunsaattamiseksi on varattu investointirahaa vuodelle 2019. Pääkirjaston asiakaspalvelutilojen

suunnittelun yhteydessä tilattiin suunnitelma alakerran työhuoneen muuttamisesta asiakäyttöön peli/satuhuoneeksi. Tilalle on kova tarve satutuntien ja opetustuokioiden pitämiseen sekä konsolipeli-huoneeksi. Tilaa voivat hyödyntää myös koululuokat ja varhaiskasvatus heidän käyttäessään kirjastoa oppimisympäristönä.

Jokelan kirjasto

Jokelan kirjasto on rakennettu vuonna 1986. Talon on peruskorjauksiässä ja kirjaston kalusto vaatii uusimista. Akuutteina korjaustarpeina ovat kirjahyllyt, jotka eivät kestä kirjojen painoa, katon mustuneet akustiikkalevyt, kattoikkunoiden suojaukset sekä lukusalien lattiat. Kirjaston remontin yhteydessä kannattaisi suunnitella koko monitoimitalon peruskorjaus ja kaluston uusiminen. Esim. aulatilaa ja Jokela-salin kalusto on erittäin kulunutta eivätkä ne vastaa tarpeita. Vuoden 2019 talousarviossa on varattu investointirahaa kirjaston hyllyjen ja kalusteiden uusimiseen sekä osaan perusparannustöistä.

Jokelan kirjaston sijainti koulukeskuksen vieressä monitoimitalossa on toimiva ja kirjasto onkin onnistunut luomaan toimivat yhteistyösuhteet muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Kirjaston tilat ovat kuluneet, mutta monipuolisessa käytössä.

Kellokosken kirjasto

Kellokosken kirjasto on rakennettu terveyskeskuksen taloon vuonna 1980. Muu rakennus on peruskorjattu vuonna 2007, mutta kirjaston sisätiloille ei ole tehty silloin mitään. Kaikki kalusteet ovat alkuperäisiä ja kuluneita. Toimintojen kannalta tilat ovat pienet ja epäkäytännölliset eivätkä vastaa kirjastolain vaatimuksia.

Vuonna 2019 toteutetaan selvitys Kellokosken kirjaston tiloista. Selvityksessä arvioidaan kirjaston mahdollinen uusi sijainti sekä tilatarpeet.

Kirjastoauto

Kirjastoautotoiminta on olennainen osa kirjaston palveluverkkoa ja hakeutuvia kirjastopalveluita. Tuusulan kirjastoauto on hankittu vuonna 2016 ja sen käyttöikä tulee olemaan n. 15 vuotta. Kirjastoauton avulla pystytään saavuttamaan kunnan koulut ja päiväkodit ja tarjoamaan kaikille lapsille mahdollisuus käyttää kirjaston palveluja. Kirjastoauton avulla kirjastopalveluita voidaan tarjota lähipalveluna myös haja-asutusalueiden asukkaille.

Nykyinen kirjastoauto vastaa hyvin palvelutarvetta. Autoa ajetaan kahdessa vuorossa viitenä päivänä viikossa. Aamureitit ajetaan kouluilla ja päiväkodeilla. Iltavuorot puolestaan palvelevat haja-asutusalueiden ja uusien asuinalueiden asukkaita sekä hoivakoteja. Pyssäkkejä on yhteensä 66 kappaletta. Palveltavia kouluja on 13, päiväkoteja 17 ja hoivakoteja tai vastaavia 4. Merkittävä osa kirjastoauton asiakkaista on lapsia, nuoria sekä lapsiperheitä. Kirjastoauto-toiminnalla on suuri merkitys sellaisten kuntalaisten elämään, joiden on vaikea kulkea itsenäisesti laajassa kunnassa.

Lisäksi auto osallistuu erilaisiin tapahtumiin ja auton reiteillä on mahdollista olla mukana myös muita kunnan toimijoita esittelemässä omaa toimintaansa tai tarjoamassa palvelua.

Kirjastopalveluiden keskeiset hankkeet suunnittelukaudelle 2019–2026:

- **Pääkirjaston peli/satuhuone- ja tilamuutosten loppuun vienti (2019)**
Pääkirjaston asiakaspalvelutilojen suunnittelun yhteydessä tilattiin suunnitelma alakerran työhuoneen muuttamisesta asiakaskäyttöön peli/satuhuoneeksi. Tilaa tarvitaan satutuntien sekä opetustuokioiden pitämiseen sekä konsolipeli-huoneeksi.
- **Jokela-talon ja sen kirjaston peruskorjaus. Kirjastohyllyjen uusinta (2019)**
Jokelan kirjasto on rakennettu vuonna 1986. Talo on peruskorjaus iässä ja kirjaston kalusto vaatii uusimista. Akuutteina korjaustarpeina ovat kirjahyllyt, jotka eivät kestä kirjojen painoa (tiedossa oleva riski), katon mustuneet akustiikkalevyt, kattoikkunoiden suojaukset sekä lukusalien lattiat. Kirjaston peruskorjaus tulee liittää osaksi koko monitoimitalon peruskorjausta.
- **Kellokosken kirjaston perusparannus tai uusi sijainti (2021)**
Kellokosken kirjaston sijainti ja tilasuunnitelma tulee selvittää vuonna 2019. Kirjaston tilat ja kalusto vaativat uusimisen, jotta ne vastaisivat kirjastolain vaatimuksia. Kellokosken kirjasto on rakennettu vuonna 1980 ja kirjaston tiloihin ei ole tehty juurikaan muutoksia. Kirjaston ja nuorisotilan tarpeet ja sijainti tulee selvittää yhdessä.

5.1.8 Vapaa-aikapalvelut

Liikunnan keskeiset hankkeet suunnittelukaudelle:

Hyrylän urheilukeskuksen liikuntahankkeita riittää vuosikymmeniksi, jotka kunta varmistaa joustavalla asemakaavalla ja päivitetyllä yleissuunnitelmalla. Urheilukeskuksen aluetta ja ympäristöä ml. Rykmentinpuistoa on tarkoitus kehittää liikunta- ja tapahtumapuistoksi, jossa on monipuolisia harrastus- ja kilpaurheilun suorituspaikkoja kaiken ikäisille kuntalaisille. Urheilukeskuksen hankkeiden yhteydessä on mahdollistettava opetustilojen rakentaminen.

Aluetta parannetaan myös liikenteelle ja pysäköinnille sujuvaksi. Liikuntapaikkahankkeiden toteuttaminen edellyttää kevyen liikenteen yhteyksien, siltojen ja pysäköinnin rakentamista ja niiden yksityiskohtainen suunnittelu ja toteuttaminen aloitetaan heti, kun suunnitelmat valmistuvat.

Alueen kehittämisen yhteydessä tulee ratkaista kunnan rooli eri rakennushankkeissa. Lähiköhtana on maksuttomien ja vuoroista vapaiden ulkoliikuntapaikkojen rakentaminen kunnan toimesta ja kilpaurheilun suorituspaikkojen sekä liikuntalaitosten toteuttaminen käyttäjien toimesta, kunnan rooli päätetään tapauskohtaisesti. Kunnan tehtävänä on pääosin rakentaa ympäröivä infra ja vastata alueen pysäköinnin ja liikenteen sujuvuudesta.

Muita tärkeitä hankkeita ovat Tuusulanjärven luontokohteiden toteuttaminen ja liikuntapaikat, joita on toivottu kuntaan rakennettavaksi tai erikseen kunnostettavaksi. Tällaisia kohteita ovat mm. uimarannat ml. vanhojen kunnostaminen, nuorison suosimat uudet lajit, juoksuportaat, koirapuistot, pyörätiet, ulkoiluraitit, kuntoilupisteet, lähikentät ja olosuhteet, joita voidaan toteuttaa lähellä asuinalueita, puistojen rakentamisen yhteydessä, koulujen pihoilla tai urheilukeskuksissa. Lähiliikuntapaikkaohjelma päivitetään myös em. näkökulmasta suunnittelukauden alussa.

Valtuustokauden aikana kartoitetaan uimahallin laajentamisen tarpeet sekä tavoitteet ja tehdään päätös yksityiskohtaisen suunnittelun aloittamisesta (aloite 2018).

Liikunnan palveluverkko ja olosuhteet kuvataan tarkemmin Järvenpään ja Tuusulan yhdessä teettämässä liikuntapaikkaselvityksessä 2017–2029. Selvitys valmistui loppuvuodesta 2017 ja se sisältää ylikunnallisen tarkastelun lisäksi tietoa tuusulalaisten liikunta-aktiivisuudesta.

Liikunnan edistäminen on paljon muutakin kuin rakentamista ja ylläpitoa. Se on harrastajien, yhdistysten, yritysten ja kaikkien kuntalaisten näkemyksien yhteensovittamista. Kaikki toimialat voivat vaikuttaa liikunnan edistämiseen, joten kunnan on varmistettava kaikille toimialoille riittävät resurssit yhteisen työn toteuttamiseen ja koordinoida sitä kuntatasolla (terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen). Liikunnan palveluverkkoa ja sen kehittämistä tulee tarkastella kriittisesti, mikäli sen ylläpitoon ja turvallisuuteen ei osoiteta riittäviä ylläpito-resursseja.

Alueellisen nuorisotyön keskeiset hankkeet suunnittelukaudelle 2019–2026:

Alueellisen nuorisotyön palveluverkko Tuusulassa kattaa nuorisotilat, joissa järjestetään nuorten toiveista lähtevää avointa toimintaa ja tapahtumia. Tilat ovat avoinna toimintakaudella 4-5 iltaa viikossa. Tuusulassa on tällä hetkellä neljä nuorisotilaa, kaksi Hyrylän alueella, yksi Kellokoskella ja yksi Jokelassa. Avoin nuorisotalotoiminta työmuotona on edelleen tärkeä osa nuorisotyötä.

Kellokosken nuorisotalo on ahdas, vilkkaimpina iltoina nuoren toimintatila on olematon ja seurauksena on nahistelua ja tarpeetonta levottomuutta. Kävijämääriä on jouduttu porrastamaan toiminnoissa. Arvio on, että kävijämäärät kasvavat entisestään myös Mäntsälän Hyökännummelta oppilaaksiottosopimuksen ja toiminnan vakiintumisen myötä. Koska nuorisotila sijaitsee kirjastotilojen vieressä, kannattaa kirjasto- ja nuorisopalveluiden kehittämistarpeet selvittää yhdessä.

Tuusulassa ei ole edellytyksiä keskittää alueellista nuorisotyötä esim. Järvenpään tapaan (yksi iso tila), vaan palveluverkkoa tulee tarkastella kuntakeskuksien näkökulmasta. Hyry-

län alueella talotoimintaa on ideoitu osaksi urheilupuiston kehittämistä tai tulevien kouluhankkeiden yhteydessä toteutettavaksi toiminnaksi. Erityisesti kouluhankkeita käynnistyy suunnittelukaudella useita ja nuorison tarvitsemat kokoontumistilat kartoitetaan jokaisen uuden koulun hankesuunnittelun yhteydessä (aloite 2018).

Alueelliselle nuorisotyölle ominaisia työmuotoja ovat myös tilaton toiminta ja tapahtumat, joita järjestetään toiminnalle otollisimmissa olosuhteissa esim. eri harrastukset ja toimintamuodot. Tilaton toiminta tavoittaa myös niitä nuoria, jotka eivät välttämättä käy nuorisotaloilla. Tälle uudelle PopUp -toiminnalle ja kulttuurille on tarvetta, ja se on taloudellisesti järkevää, koska se ei edellytä erikseen toimintatiloja. Tätä työtä tehdään erityisesti Hyrylän alueella mutta tulevaisuudessa muuallakin Tuusulassa. Koulunuorisotyö vakiintuu suunnitelmakaudella ja alueellinen nuorisotyö on osa tätä toimintaa.

5.2 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Sosiaali- ja terveystoimen käytössä olevien tilojen osalta ei Tuusulan kunnan näkökulmasta ole tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista tehdä erityisiä kehittämistoimia, koska palveluverkkoon liittyvät ratkaisut tehdään käytännössä Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymässä ja mahdollisesti vuoden 2021 alussa voimaan tulevassa maakunnassa. Kunnan omistaminen sosiaali- ja terveystoimen tilojen osalta on tarkoituksenmukaista ylläpitää niiden käytettävyyttä nykyisiin toimintoihin, mikä tarkoittaa lähinnä tarpeellisia vuosikorjauksia. Mikäli käyttäjä-vuokralainen haluaa toiminnallisia muutoksia, on niistä sovittava jatkossa kuntayhtymän kanssa ja remonttikustannusten vuokravaikutukset huomioiden.

Sosiaali- ja terveystoimialan palveluverkko koostuu tällä hetkellä seuraavista kiinteistöistä

Rakennukse- nimi	Katuosoite	Rakennus- tyyppi	Val- mis- tu- mis- vuosi	Huoneis- toala koko ra- kennus (htm2)	Huoneisto- ala, K-U so- ten palve- luihin siir- tyvä osuus (htm2)	Hallinta- muoto
Ester Matilda koti	Konduktöörin- kuja 2	Rivitalot	1996	832	0	Vuokrattu
Etelä-Tuusulan sosiaali ja ter- veysasema	Hyryläntie 13	Terveyskes- kukset	1969	8 921,00	0	Omistettu
Etelä-Tuusulan sosiaalipalvelui- den toimisto	Autoaseman- katu 2	Kirjastot ja ar- kistot	2001	4 775,00	962	Omistettu
Jokelan sosiaali- ja terveysasema	Opintie 1	Terveyskes- kukset	1982	1 494,00	1 495,00	Omistettu
Kasvatus- ja per- heneuvola Hyrrä	Autoaseman- katu 2	Liike- ja tava- ratalot, kaup- pakeskukset	2003	242	242	Vuokrattu
Kellokosken so- siaali- ja terveys- asema sekä kir- jasto	Kuntotaival 2	Terveyskes- kukset	2007	2 644,00	2 044,00	Omistettu
Kiinteistö Oy Rii- hikallion Palvelu- keskus	Pellavamäen- tie 9	Vanhainkodit	2014	5 270,00	978	Vuokrattu
Kiinteistö Oy Tuusulan Riihi- koto	Pellavamäen- tie 3	Vanhainkodit	2016	5 128,00	5 128,00	Vuokrattu
Kunnantalo	Hyryläntie 16	Toimistora- kennukset	1979	6 110,00	180	Omistettu
Kustaa Adolf - koti	Aurinkokuja 4	Rivitalot	1998	0	350	Vuokrattu
Martta Augusta - koti	Kievarinkaari 1	Muut asuin- kerrostalot	1993	1 245,00	0	Vuokrattu
Perhetukikeskus A rakennus	Kirkkotie 44	Lasten- ja koulukodit	2011	507	507	Omistettu

Perhetukikeskus B rakennus	Kotorannakuja 2	Lasten- ja koulukodit	1935	306	306	Omistettu
Perhetukikeskus C rakennus	Kirkkotie 44	Toimistorakennukset	1895	283	283	Omistettu
Toimintakeskus Kettunen	Tähtientie 2	Luokittelemattomat opetusrakennukset	1982	1 152,00	1 152,00	Omistettu
Työtoimintakeskus	Amerintie 1					Vuokrattu
Neitoperho	Lahela	Kehitysvammaisten palveluasuminen	2019-2020			Vuokrattu

5.4 KONSERNIPALVELUT

Hallinnon palveluverkossa on kyse lähinnä kunnantaloon sijoittuvien toimintojen tulevasta sijoittumisesta. 1980-luvun alussa valmistunut Tuusulan kunnantalo on peruskorjauksen tarpeessa. Erityisesti sisäilmaongelmat ovat talossa yleisiä, ilmanvaihto ei ole riittävä ja rakennosissa on vaurioita. Rakennuksen talotekniikka on tullut teknisen käyttöikänsä loppuun ja erilaisia korjaussuunnitelmia on tehty jo viiden vuoden ajan. Talon toimivuus ei vastaa tämän hetken tavoitteita (energiatehottomuus, kunnan toimintojen hajauttaminen, tilan käytön tehottomuus ja muuntojoustamattomuus).

Valtuusto on kokouksessaan 29.5.2017 § 88 päättänyt luopua kunnantalon peruskorjauksesta ja jatkossa budjetoida kunnantalolle ylläpitokorjauksia ja mahdollisia toiminnan tehostamisen edellyttämiä muutostöitä varten tilakeskukselle noin 60.000–100.000 €/vuosi, kunnes on löydetty uusi ratkaisu Tuusulan kunnan toimitiloiksi.

Lisäksi valtuusto valtuutti kuntakehityksen ja tekniikan toimialan (Tilakeskus) käynnistämään teoreettisen tilatarpeen laadinnan, sijaintivaihtoehtojen ja pysäköintitarpeen selvityksen sekä hakemaan nykyisen kunnantalon purkulupaa. Purkulupa on myönnetty. Kunnan hallinnollisten toimintojen ratkaisu liittyy vireillä olevaan Hyrylän keskustan yleissuunnitelman valmisteluun, jossa kunnantalon toiminnot sijoitettaisiin keskustan uusien kaupallisten palvelujen yhteyteen ja vuokraamalla tarvittavat tilat kunnan hallinnon käyttöön. Kunnan on tarkoituksenmukaista keskittää rajalliset voimavaransa kuntalaisia palvelevien tilojen ja olosuhteiden kehittämiseen.

Kunnan hallinnon uusiin tiloihin siirtyminen tapahtuisi tämän hetkisen arvion mukaan aikaisintaan vuonna 2022. Kunnan hallinnon henkilöstömäärä vähenee palvelurakenteen muutosten vaikutuksesta, suurimpana näistä ovat mahdollinen maakuntaudistuksen toteuttaminen ja Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän vaikutukset. Tämän hetkinen arvio hallinnon henkilöstön määrästä muutosten jälkeen on kaikkiaan 160–200 henkilöä.

Kunnan ei ole tarkoituksenmukaista korvata nykyistä kunnantaloa uudella kunnantalolla, vaan siirtyä em. tavalla muiden toimintojen yhteyteen vuokratiloihin. Tämä ratkaisu mahdollistaa joustavuuden kunnan tilojen käytössä ja sitä kautta lisää kustannustehokkuutta. Vuokraus vähentää myös kunnan pääoman sitoutumista kiinteistöihin sekä kiinteistöomistuksiin liittyviä riskejä ja ylläpitovastuita.

6. KUNNAN PALVELUVERKON EDELLYTTÄMÄT MERKITTÄVÄT INVESTOINTITARPEET 2019–2026

Lähivuosien (2018 - 2021) suurimmat uudisrakennushankkeet ovat Kirkonkylän koulu- ja päiväkotikampus (laajuus noin 7.000 brm², kustannustaso noin 21 M€), Monio, lukio ja kulttuuritalo, Hyrylään (laajuus noin 8 500 brm², kustannusarvio 26,8 M€) ja Etelä-Tuusulan uusi Martta Wendelin päiväkoti (10 ryhmää, laajuus noin 2 720 brm², kustannustaso noin 8,5 M€). Rykmentinpuiston monitoimitalo (n. 1000 oppilasta, erityis- ja vammaisopetus, ala- ja yläaste ja Lahelan monitoimitalo ja Jokelan koulukeskuksen laajennus ja perusparannus, esi-, tarve- ja hankesuunnittelu ovat vielä tekemättä.

6.1. AIKATAULU KESKEISILLE HANKKEILLE

Aikatauluihin voi vaikuttaa, jos kaavoista valitetaan. Mahdolliset valitukset voivat viivästyttää hanketta 1–2 vuotta.

Taulukoiden väritys:

Suunnittelu	vihreä
Rakentaminen	keltainen
Väistötilat	violetti
Käyttöönotto	punainen

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kellokoski	valmis								
Kirkonkylä kampus					valmis				
Monio				valmis					
Etelä-Tuusulan päiväkoti					valmis				

Riihikallio kampus						val- mis			
Rykmentin- puisto moni- toimitalo								val- mis	
Lahela monitoimitalo								val- mis	
Jokela koulukeskus									val- mis
Uudet oppi- mis-ympäris- töt	X	X	X	X	X	X	X	X	X

6.2 PERUSTELUT INVESTOINTIEN JÄRJESTYKSELLE:

Kirkonkylän kampus

Kirkonkylän koulussa on todettu laaja sisäilmaongelma. Lukuvuoden 2018 alusta lukien koulun oppilaat opiskelevat koulun tontille rakennetuissa väistötiloissa ja perusparannetuissa koulurakennuksen uusimmissa osissa, ns. liikuntasalisiivessä. Väistötilat ovat käytössä rakentamisen ajan. Kaavoituksessa on kartoitettu vaihtoehtoisia tontteja, mutta suunnittelussa on päädytty siihen, että koulurakennus sijoittuu nykyisen tontin itäpuolelle ja laajenee golfkentän suuntaan. Kirkonkylän uusi kampus sisältää 9-ryhmäisen päiväkodin ja noin 450 oppilaan alakoulun 1–6 vuosiluokille (valtuuston päätös). Tavoitteena on saada rakentaminen alkamaan jo vuonna 2019. Taiteen perusopetus huomioidaan tiloja suunniteltaessa. Kirkonkylän kampus palvelee Hyrylän pohjoisosaa ja toimii ns. Mattilan alueen asukkaiden palvelurakennuksena. Kampukseen luodaan uuden oppimisen mukaiset oppimisympäristöt ja kampus on yhteinen talo kaikille toimijoille. Kaavaa valmistellaan hankesuunnittelun kanssa yhtäaikaisesti, jolloin saadaan koulukampukselle räätälöity kaava.

Monio, lukio ja kulttuuritalo

Monio, lukio ja kulttuuritalo, on erittäin tärkeä Tuusulan kunnan vetovoiman, brändin rakentamisen ja kuntastrategian toteutumisen kannalta. Hanke on saanut jo laajaa positiivista kansallista ja kansainvälistä huomiota. Arkkitehtuurisesta toteutuksesta pidettiin yleinen arkkitehtuurikilpailu 2017–2018. Monio mahdollistaa Hyrylän koulukeskuksen tontin vapauttamisen muuhun tarkoitukseen ja suuremman lukioyksikön perustamisen sekä lukion opiskelijamäärän kasvattamisen, joka tuo kunnalle lisää valtionosuuksia arviolta 550 000 €/vuosi (jos opiskelijamäärä kasvaa esim. 100 opiskelijalla). Monio mahdollistaa lukion eri-

koistumisen uudella tavalla, esimerkiksi IB-linja. Monion valmistettua Hyrylän yläkoulun oppilaat voivat käyttää Hyrylän koulukiinteistöä ja vapautuvia lukion tiloja laajemmin siihen saakka, kunnes Rykmentinpuiston monitoimitalo valmistuu. Hyrylän koulutontti voidaan kaavoittaa muuhun tarkoitukseen ja luopua huonokuntoisista rakennuksista. Monio mahdollistaa uudet, terveet tilat elinikäisen oppimisen tukemiseen; taiteen perusopetukselle ja kansalaisopiston toiminnalle sekä kuntalaisille ja järjestöille monipuoliset kulttuuritilat. Urheilukeskuksen ja uimahallin läheisyys ja mahdollisuus niiden tarjoamien palveluiden hyödyntämiseen on oleellinen etu hankkeessa.

Riihikallion yhtenäiskoulun laajennus, uudisrakentaminen ja perusparantaminen

Riihikallio on eniten kasvava alue tällä hetkellä Etelä-Hyrylässä. Jo nyt koulun nelisarjaisuus olisi mahdollinen, jos kaikki alueen lapset sijoitettaisiin Riihikallion koulun eikä osoitettaisi koulupaikkaa Mikkolaan. Riihikallion koulun tilat ovat tehottomat ja sokkeloiset, koulussa on paljon käytäviä ja se edustaa varsin perinteistä koulurakentamista, vanhin osa on 50 vuotta vanha. Liikuntasali ja ruokala ovat jo nyt liian pieniä koulun tarpeisiin. Koulun sisäilman kanssa on akuutteja ongelmia. Oppilasoireilijoiden määrä on tällä hetkellä suurin. Ensiksi Riihikallion kouluun tulevat väistötilat, jotta koulun laajennus ja kolmantena vaiheena oleva perusparannus voidaan aloittaa. On mahdollista, että koulu joudutaan uudisrakentamaan laajemmin, varsinkin jos sen perusparannus osoittautuu taloudellisesti, teknisesti ja toiminnallisesti perustelluksi. Riihikallion koulussa on käynnistetty koulukiinteistön hankesuunnittelu yhteistyössä henkilökunnan kanssa. Riihikallion koulun tontti on mukana keväällä 2018 aloitetussa Pellavamäen kaavamuutoksessa. Kaavamuutoksessa tarkastellaan koulutontin laajenemistarpeita sekä suunnitellaan asumista uusiin omakotitaloihin, rivitaloihin ja kerrostaloihin lähialueelle.

Rykmentinpuiston monitoimitalo

Rykmentinpuiston alue on Etelä-Tuusulassa kasvava ja odotettavissa on suurempi asukasmäärä vuoden 2020 asuntomessujen jälkeen. Rykmentinpuiston monitoimitalon valmistuminen olisi vuonna 2015 yhdessä Lahelan monitoimitalon kanssa. Asuntomessualueelle tulee myös yksityinen päiväkotitoiminta. Rykmentinpuiston monitoimitaloon olisi hyvä sijoittaa Mikkolan koulusta siirtyvät vaativan erityisen tuen ja vammaisopetuksen ryhmät sekä Hyrylän alueen uudet nuorisotilat. Tuusulan kuntastrategiassa on linjaus Tuusulan kansainvälistymisestä ja tavoitteenamme olisi Rykmentinpuistossa aloittaa englannin kielen painotettu opetus ensimmäiseltä vuosiluokalta lähtien. Jatkumo painotetusta opetuksesta olisi Monion IB-linjalle lukio. Peruskoulu tulisi olemaan nelisarjainen, joka tukee uuden opetussuunnitelman mukaista yhteisopettajuutta ja samanaikaisopettajuutta. Kun Rykmentinpuisto alueena valmistuu, luovutaan Hyrylän yläkoulun tiloista ja Hyökkälän koulukeskuksesta. Rykmentinpuistolla on synergiaa luontaisesti urheilukeskuksen ja Monion kanssa. Kaavat ovat valmiita.

Lahelan monitoimitalo

Lahelan monitoimitalo suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä Rykmentinpuiston monitoimitalon kanssa. Kun molemmat monitoimitalot ovat valmiit, voidaan luopua Hyökkälän, Hyrylän, Vaunukankaan ja Mikkolan ja Ruotsinkylän koulukiinteistöistä. Lahelan alueella tulee

pikaisesti valmistella kaava koulukiinteistölle. Lahelan monitoimitalo on kaavoitus suunnitelmassa siirretty kaavoituksen kärkihankkeeksi. Samoin kuin Rykmentinpuistossa koulun nelisarjaisuus tukee uuden opetussuunnitelman mukaista yhteisopettajuutta ja samanlaisopettajuutta.

Elinkaari- tai allianssimallit ovat mahdollisuus saada hyvät kumppanit kahden monitoimitalon rakennushankkeisiin, yhteinen suunnittelu Rykmentinpuiston kanssa

Jokelan koulukampus:

Päätettävä kehitetäänkö

- ★ yläkoulu- ja lukiokampusena
- ★ vuosiluokat 6–9 kouluna ja lukiona
- ★ yhtenäiskouluna ja lukiona

Yläkoulun ja lukion tilojen päivittämistä voitaisiin tehdä aluksi kalusteratkaisuilla, ennen lukion tilojen peruskorjausta. Syksyllä 2018 koulukiinteistön kehittämisselvitys ja -työ jatkuvat vuonna 2019. Alueen alakoulut ovat pääosin hyvässä kunnossa ja niiden siirtämisestä yhtenäiskouluun on todennäköisesti vaikea saada päätöstä. Jos päädytään yhtenäiskoulu ratkaisuun, niin Kolsan koulun isompi remontti kannattanee jättää tekemättä, koska siitä voitaisiin luopua yhtenäiskoulun rakennuttua. Sama koskee Pertun koulua. Lepolalla ja Vanhankylän koululla on käyttöikää jäljellä niin paljon, että niitä ei kannattane yhdistää yhtenäiskouluun.

6.3 KORJAUS-, SISÄILMA- JA MUUTOSINVESTOINNIT

Tilakeskuksen rakentamisen investointiohjelman suuruus oli vuonna 2017 yhteensä 14 M€, ja tilainvestoinnit ovat olleet viime vuosina samassa suuruusluokassa. Tilainvestoinneista noin 3 M€ on kohdistunut vuosittain erillisen työohjelman mukaisesti muutos- ja korjaustöihin. Sisäilmaongelmat on huomioitu ottamalla budjettiin normaalin vuosikorjausvarauksen ohella erillismääräraha (MTA 2018 200.000,00 €), joka suunnataan nimenomaan sisäilmaperusteisiin tutkimuksiin ja korjaustöihin.

Tilakeskus kerää sisäisen vuokran osana korjausvastiketta (1,75 % JHA:sta), joka on vuositasolla noin 5 M€ (TAE 2019). Tämä tulisi suunnata kokonaisuudessaan rakennusten vuosikorjauksiin. Teknisperusteisten vuosikorjausten ohella on varattu erillismäärärahaa toimialojen toiminnallisiin muutostarpeisiin, yht. 350.000,00 € (2018).

7 ERILLISSELVITYKSET

Vuonna 2017 tilakeskuksen toimesta laaditut erillisselvitykset:

- Hyökkälän koulukeskuksen kehittämisselvitys
- Kirkonkylän koulun ja Mattilan päiväkodin kehittämisselvitys

- Lukio ja kulttuuritalo Monion hankesuunnitelma sekä yleisen arkkitehtuurikilpailun järjestäminen
- Tuusulan kiinteistöomaisuuden salkutus selvitys, siihen liittyvä Trelum PTS 2031 selvitys korjausvelasta ja investointitarpeista seuraavien 15 vuoden aikana.

Kaavoituksen toimesta on laadittu Kirkonkylän koulun rakennushistoriallinen selvitys (RHS) ja kaavakonsultti on laatinut useita vaihtoehtoisia tontinkäyttökaavioita ja näihin liittyviä hiukkas- ja melupäästövaikutusten arviointeja.

Vuonna 2018 laadittavat erillisselvitykset:

- Kirkonkylän uuden koulu- ja päiväkotikampuksen (Mattila) hankesuunnitelma
- Riihikallion koulukeskuksen kiinteistön kehittämisselvitys
- Hyrylän koulukeskuksen vaiheittainen alajosuunnitelma
- Jokelan koulukeskuksen kiinteistön esi- ja tarveselvitys + kehittämissuunnitelma
- Jokelan uuden paloaseman esi- ja tarveselvitys, sijainti
- Kunnan varikon esi- ja tarveselvitys, sijainti
- Etelä-Tuusulan uuden päiväkodin esi-, tarve- ja hankesuunnitelma
- Kunnan toimitilojen sijoittumis- ja tilantarveselvitykset osana Hyrylän keskustan kehittämistä
- Halosenniemen PTS kehittämisselvitys ja RHS
- Taidekasarmin ja Aunelan tuleva käyttö